

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης,
Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ειδικότητα: Συνοδός Βουνού

Κωδικός: 22-00-06-0

ΣΑΕΚ

Ημερομηνία Έκδοσης

Σεπτέμβριος 2024

**Συγγραφή Οδηγού Κατάρτισης
στην Ειδικότητα:
«Συνοδός Βουνού»**

Συγγραφική ομάδα

Άννα Κουρτεσοπούλου
Γιώργος Βουτυρόπουλος
Ιωάννης Χολέβας

**Σύμβουλος μεθοδολογίας ανάπτυξης
του Οδηγού Κατάρτισης**

Ιωάννα Κατσικοπούλου

Το περιεχόμενο του Οδηγού Κατάρτισης της ειδικότητας διαμορφώθηκε από τη συγγραφική ομάδα με βάση μεθοδολογικές προδιαγραφές και ειδικά πρότυπα που επεξεργάστηκε το ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)» [κωδικός ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5069281] του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων, και ειδικότερα από το ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ). Ο παρών οδηγός εκπονήθηκε υπό την εποπτεία και το συντονισμό του ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ με στόχο την τήρηση των μεθοδολογικών προδιαγραφών ανάπτυξης των οδηγών κατάρτισης ΙΕΚ.

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος	6
2. Εισαγωγή	7
Μέρος Α' – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	9
1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού	10
1.1 Τίτλος ειδικότητας	10
1.2 Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)	10
2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας	10
2.1 Ορισμός ειδικότητας	10
2.2 Αρμοδιότητες/Καθήκοντα	10
2.3 Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα	11
3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης	11
3.1 Προϋποθέσεις εγγραφής	11
3.2 Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης	12
4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά	12
5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα	12
5.1 Κατάταξη στην ειδικότητα αποφοίτων άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού.	12
5.2 Κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ειδικότητα	13
6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ	13
7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων	13
8. Πιστωτικές μονάδες	14
9. Επαγγελματικά δικαιώματα	15
10. Σχετική νομοθεσία	15
11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης	16
Μέρος Β' – ΣΚΟΠΟΣ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	17
1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας	18
2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης	18
Μέρος Γ' - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	22
Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	23
1. Ωρολόγιο πρόγραμμα	23

2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης	24
2.1 ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄	24
2.1.Α ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	24
2.1.Β ΥΠΑΙΘΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	25
2.1.Γ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	26
2.1.Δ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ	27
2.1.Ε ΓΕΝΙΚΑ ΑΓΓΛΙΚΑ	28
2.2 ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄	29
2.2.Α ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΟΡΕΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	29
2.2.Β ΑΝΑΤΟΜΙΑ, ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ	30
2.2.Γ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ	31
2.2.Δ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΒΟΥΝΟ	32
2.2.Ε ΑΓΓΛΙΚΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	33
2.3 ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄	33
2.3.Α ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΟΜΑΔΑΣ	33
2.3.Β ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ	34
2.3.Γ ΔΙΑΣΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΗΣ	35
2.3.Δ ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΥΗΜΕΡΕΣ ΠΕΖΟΠΟΡΙΕΣ	36
2.4 ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄	37
2.4.Α ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ	37
Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	40
1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας	40
2. Διδακτική μεθοδολογία	42
3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης	43
3.1 Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας	44
3.2 Μέσα ατομικής προστασίας	44
Μέρος Δ΄ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	45
1. Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης	46
2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η	47
2.1 Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης	47
2.2 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης	47
2.3 Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης	49
3. Οδηγίες για τους εργοδότες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης	49
4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης	51

5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης	51
<i>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών</i>	59
BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	61
Β. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης	65
Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία	66

1. Πρόλογος

Ο Οδηγός Κατάρτισης της ειδικότητας «Συνοδός Βουνού» αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)¹» [κωδικός ΟΠΣ (MIS) 5069281] του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων, και ειδικότερα από το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ/ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ).

Το έργο αυτό αποτέλεσε μια ολοκληρωμένη παρέμβαση για τη βελτίωση και ενίσχυση του θεσμού της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σε μια περίοδο κατά την οποία, περισσότερο από ποτέ, το αίτημα της διασύνδεσής του με την αγορά εργασίας είναι επιτακτικό και επίκαιρο. Ιδιαίτερα, μετά τη μακρά περίοδο οικονομικής κρίσης και ύφεσης την οποία αντιμετώπισε η ελληνική κοινωνία αλλά και τις συνέπειες από την πανδημική κρίση Covid-19, οι αναδυόμενες προκλήσεις καθιστούν αναγκαία στοχευμένα μέτρα εκσυγχρονισμού του. Το συγκεκριμένο έργο αποτέλεσε συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης χρόνιων αδυναμιών του πεδίου, αναβάθμισης του επιπέδου των παρεχόμενων γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων, καθώς και βελτίωσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που απορρέουν από την επαγγελματική κατάρτιση σε συγκεκριμένες ειδικότητες.

Καθώς εμπερικλείει μια καινοτομική δέσμη αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων, μεθόδων και πρακτικών, επιδίωξε να συμβάλει με πολλαπλασιαστικό τρόπο στην ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του έργου:

- Διεξήχθη ποιοτική έρευνα με στόχο τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών και της δυναμικής που διέπει το πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα μας και στον ευρωπαϊκό χώρο, με στόχο τη διαμόρφωση σχετικών προτάσεων πολιτικής.
- Αναπτύχθηκαν:
 - Επικαιροποιημένοι «Οδηγοί Κατάρτισης» για 130 ειδικότητες αρχικής κατάρτισης.
 - Αντίστοιχα εκπαιδευτικά εγχειρίδια, για την υποστήριξη της κατάρτισης/εκπαίδευσης των σπουδαστών.
 - Συναφείς τράπεζες θεμάτων για κάθε ειδικότητα.
- Το σύνολο των παραπάνω στηρίχθηκε σε ένα ενιαίο μεθοδολογικό πλαίσιο, μέσω του οποίου επιδιώχθηκε η σύνδεση της κοινωνικής εμπειρίας της εργασίας, της εκπαίδευσης και της πιστοποίησής της, λαμβάνοντας υπόψη του το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, καθώς και τις ιδιαιτερότητες του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

¹ Όπου αναφέρεται ο όρος «Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης» ή το αρκτικόλεξο «ΙΕΚ», νοούνται οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης ή το αρκτικόλεξο «Σ.Α.Ε.Κ», αντίστοιχα, παρ. 2 άρθρο 3 του ν. 5082/2024(Α'9)

- Τέλος, με γνώμονα την ενίσχυση της θετικής επενέργειας του έργου σε θεσμικό επίπεδο, αναπτύχθηκε μια μεθοδολογία ευέλικτης τακτικής περιοδικής επανεξέτασης και επικαιροποίησης των περιεχομένων των Οδηγών Κατάρτισης, των Εγχειριδίων και των Τραπεζών Θεμάτων, έτσι ώστε αυτά να βρίσκονται –κατά το δυνατόν– σε αντιστοιχία με τα νέα τεχνολογικά, οργανωσιακά, εργασιακά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των εκπαιδευομένων.

2. Εισαγωγή

Στόχος του παρόντος εγχειριδίου είναι η περιγραφή των εκπαιδευτικών και λοιπών προδιαγραφών υλοποίησης ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στην ειδικότητα «Συνοδός Βουνού» και η ενημέρωση του συνόλου των συντελεστών του, λαμβάνοντας υπόψη τα περιεχόμενα των καθηκόντων και τις ιδιαιτερότητές της, καθώς και τους ισχύοντες θεσμικούς περιορισμούς στο πεδίο.

Απευθύνεται κυρίως στα στελέχη σχεδιασμού, στους/στις εκπαιδευτές/τριες των προγραμμάτων, καθώς και στους σχετικούς φορείς υλοποίησής τους – στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Επιπλέον, αποτελεί ένα χρήσιμο εγχειρίδιο για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες αλλά και για το σύνολο των υπόλοιπων δυνάμει συντελεστών ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, ιδιαίτερα για όσους/ες συμμετέχουν στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης/μαθητείας.

Ο Οδηγός αυτός αποτελεί μια συστηματική βάση η οποία περιλαμβάνει σημαντικές πληροφορίες για την κατανόηση του ίδιου του πεδίου της συγκεκριμένης ειδικότητας αλλά και των απαραίτητων προϋποθέσεων για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ενός οποιουδήποτε προγράμματος που στοχεύει στην ποιοτική και αποτελεσματική κατάρτιση μιας ομάδας εκπαιδευομένων.

Στην κατεύθυνση αυτή, για το κάθε πρόγραμμα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης το οποίο δύναται να υλοποιηθεί, είναι απαραίτητο να ληφθούν συστηματικά υπόψη τα εκπαιδευτικά περιεχόμενα αλλά και οι μεθοδολογικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται.

Ειδικότερα, ο Οδηγός Κατάρτισης αποτελείται από τέσσερα (Α΄-Δ΄) Μέρη.

- Το Μέρος Α΄ παρέχει όλες τις πληροφορίες που αφορούν την περιγραφή της ειδικότητας, τόσο ως ενεργό πεδίο εργασιακής εμπειρίας όσο και ως πεδίο υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

Περιλαμβάνει την περιγραφή της ειδικότητας, των βασικών εργασιακών καθηκόντων της, των προοπτικών απασχόλησης σε αυτήν, τη σχετική νομοθεσία και τα αναγνωρισμένα επαγγελματικά της δικαιώματα, τις ισχύουσες αντιστοιχίσεις της, τις προϋποθέσεις εγγραφής και τη διάρκεια κατάρτισης των υλοποιούμενων προγραμμάτων, τις κατατάξεις εγγραφής άλλων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα, καθώς και την κατάταξη του προγράμματος στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, συνοδευόμενα από την παράθεση προτεινόμενων πηγών πληροφόρησης για την ειδικότητα.

- Το Μέρος Β' επικεντρώνεται στον καθορισμό των ευρύτερων αλλά και των επιμέρους Ενοτήτων προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος κατάρτισης.

Αναφέρεται στις δραστηριότητες που θα είναι σε θέση να επιτελέσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες μετά το πέρας της συνολικής κατάρτισής τους στη συγκεκριμένη ειδικότητα.

- Το Μέρος Γ' εστιάζεται στο περιεχόμενο και στη διάρθρωση του προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, καθώς και στις εκπαιδευτικές προδιαγραφές της υλοποίησής του.

Περιλαμβάνει το ωρολόγιο πρόγραμμα, καθώς και την περίληψη, τους εκπαιδευτικούς στόχους και τις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα της κάθε μαθησιακής ενότητας. Επιπλέον, αναφέρεται σε μια σειρά άλλων προδιαγραφών, όπως στον αναγκαίο εξοπλισμό, στους απαραίτητους κανόνες υγείας και ασφάλειας, στην προτεινόμενη διδακτική μεθοδολογία.

- Το Δ' Μέρος εστιάζεται στην περιγραφή του περιεχομένου, των χαρακτηριστικών και των προδιαγραφών υλοποίησης της πρακτικής άσκησης.

Περιλαμβάνεται η περιγραφή του θεσμού της πρακτικής άσκησης και παρέχονται χρήσιμες οδηγίες για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες, τους/τις εργοδότες και τους/τις εκπαιδευτές/τριες στον χώρο εργασίας. Στα περιεχόμενα συγκαταλέγονται, επίσης, οι ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης.

Τέλος, στο παράρτημα του Οδηγού Κατάρτισης περιλαμβάνεται το προσήκον, ανά μαθησιακή ενότητα, προφίλ εκπαιδευτών.

Οι Οδηγοί Κατάρτισης ολοκληρώθηκαν σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης & Νεολαίας, και ιδιαίτερα με τους Όλγα Καφετζοπούλου, Δημήτρη Σουλιώτη και Αθανάσιο Τσαγκατάκη. Στηρίχθηκαν σε ένα σύνολο πηγών και κειμένων αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των προηγούμενων Οδηγών Κατάρτισης (σπουδών) των ειδικοτήτων, καθώς και σε μια ειδικά προσαρμοσμένη Μεθοδολογία Ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης. Για τη σύνταξή τους συνεργάστηκαν οι Ρένα Βαρβιτσιώτη, Χρήστος Γούλας, Ελένη Θεοδωρή, Ιάκωβος Καρατράσογλου, Κωνσταντίνος Μαρκίδης, Δέσποινα Μπαμπανέλου και Παναγιώτης Νάτσης.

Μέρος Α΄ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού

1.1 Τίτλος ειδικότητας²

«Συνοδός Βουνού»

1.2 Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)

Η ειδικότητα ανήκει στην ομάδα προσανατολισμού «Επιμέρους τομείς και επαγγέλματα».

2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας

2.1 Ορισμός ειδικότητας

Ο/η Συνοδός Βουνού αναπτύσσει την επαγγελματική δράση του/της αναφορικά με την ορεινή πεζοπορία και παρεμφερείς δραστηριότητες, εντός του τεχνικού πλαισίου που περιγράφεται παρακάτω και σε εναρμονισμό με την εγχώρια εμπειρία και τα διεθνή πρότυπα.

Σχεδιάζει, οργανώνει, υποστηρίζει, εμπυχώνει και καθοδηγεί με ασφάλεια ομάδες σε πεζοπορικές αναβάσεις, διασχίσεις σε διαδρομές χαμηλής έκθεσης και επικινδυνότητας, όπου δεν απαιτούνται ειδικές ορειβατικές ή αναρριχητικές τεχνικές και σχετικός εξοπλισμός.

Ασκεί το επάγγελμά του/της σε πεδία με ή χωρίς βλάστηση που μπορεί να περιλαμβάνουν βραχώδεις ζώνες, ρηχά νερά και εποχικές χιονούρες, ακολουθώντας σηματοδοτημένα ή μη μονοπάτια, με διανυκτερεύσεις σε ορεινούς ξενώνες, καταφύγια ή κατασκηνώσεις. Επίσης, δραστηριοποιείται σε περιοχές μεγάλου υψομέτρου, ενώ τον χειμώνα σε πεδία με πρόσκαιρη χιονοκάλυψη και μικρή κλίση, που μπορεί να απαιτούν για την προώθηση χιονορακέτες³.

2.2 Αρμοδιότητες/Καθήκοντα

Ο/η Συνοδός Βουνού ασκεί (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τις παρακάτω αρμοδιότητες/καθήκοντα:

- Σχεδιάζει και οργανώνει δραστηριότητες για διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες.
- Γνωρίζει με λεπτομέρεια τη διαδρομή και την ευρύτερη περιοχή στην οποία ο/η ίδιος/α και η ομάδα του/της θα κινηθούν.
- Επιλέγει στόχους συμβατούς με την εμπειρία του/της, τις δυνατότητες και ανάγκες της ομάδας και τις επικρατούσες συνθήκες.
- Ελέγχει την τήρηση των κανονισμών λειτουργίας των προστατευόμενων περιοχών και προάγει πρακτικές περιβαλλοντικής υπευθυνότητας.

² ΦΕΚ 2661/Β'/30-5-2022

³ UIMLA (2013). UIMLA standard. Standard for access to and practise of the profession of the international mountain leader. Retrieved from file:///C:/Users/User/Downloads/3-EN_UIMLA_Standard_avril-2013-final.pdf

- Τηρεί και εφαρμόζει με απόλυτη ακρίβεια τους κανόνες ασφαλείας κατά την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων.
- Μεριμνά για την ασφάλεια των συμμετεχόντων/ουσών διαθέτοντας πάντα εναλλακτικά σχέδια.
- Αναγνωρίζει τις ευθύνες της θέσης του/της απέναντι σε πελάτες/ισσες και συγγενείς τους, εργοδότες, συνεργάτες και αρχές.

2.3 Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα

Ο/η κάτοχος διπλώματος της ειδικότητας «Συνοδός Βουνού» μπορεί να εργαστεί είτε ως ελεύθερος/η επαγγελματίας ή ως εργαζόμενος/η με εξαρτημένη εργασία:

- Σε τουριστικές επιχειρήσεις πώλησης και υλοποίησης ταξιδιωτικών πακέτων, σε τοπικά γραφεία ή επιχειρήσεις που παρέχουν αποκλειστικά την υλοποίηση υπαίθριων δραστηριοτήτων ενεργής αναψυχής-περιπέτειας ή άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού.
- Σε παιδικές κατασκηνώσεις που διοργανώνουν σωματεία και ιδιωτικές εταιρείες εναλλακτικού τουρισμού και υπαίθριας αναψυχής.
- Σε κρατικούς φορείς και οργανισμούς παροχής υπηρεσιών αθλητικής αναψυχής και αγωγής υπαίθρου, όπως προγράμματα υπουργείων, περιφέρειας, Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού (ΓΓΑ) και κοινωφελών δημόσιων επιχειρήσεων.
- Σε τουριστικά, φυσιολατρικά, πεζοπορικά, ορειβατικά, σωματεία.
- Σε εθελοντικούς φορείς και οργανώσεις όπου περιλαμβάνονται οι περιβαλλοντικές οργανώσεις (π.χ. WWF), διεθνείς οργανώσεις διαπαιδαγώγησης (π.χ. Προσκοπισμός, Οδηγισμός), διεθνείς οργανώσεις αλληλεγγύης (π.χ. Ερυθρός Σταυρός, Γιατροί χωρίς σύνορα).
- Σε ενώσεις προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς (ΜΚΟ), Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοινΣΕπ), και Αστικές Μη Κυβερνητικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ) οι οποίες περιλαμβάνουν στο καταστατικό τους σκοπό τη διοργάνωση δραστηριοτήτων υπαίθριας αναψυχής ή ενεργής αναψυχής.
- Ως ελεύθερος/η επαγγελματίας παροχής υπηρεσιών ημερήσιων και πολυήμερων πεζοποριών αλλά και συναφών υπαίθριων δραστηριοτήτων ενεργής αναψυχής, περιπέτειας και εναλλακτικού τουρισμού.

3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

3.1 Προϋποθέσεις εγγραφής

Προϋπόθεση εγγραφής των ενδιαφερομένων είναι να είναι κάτοχοι απολυτήριων τίτλων, εκπαιδευτικών μονάδων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ως ακολούθως: Γενικό Λύκειο (ΓΕΛ), Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο (ΤΕΛ), Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο (ΕΠΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο (ΤΕΕ) Β' Κύκλου σπουδών, καθώς και οι ισότιμοι προς τους προαναφερόμενους τίτλους.

Οι γενικές προϋποθέσεις εγγραφής στα ΙΕΚ ρυθμίζονται στον εκάστοτε ισχύοντα

«Κανονισμό Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (IEK)».

3.2 Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

Η επαγγελματική κατάρτιση στα ΙΕΚ ξεκινά κατά το χειμερινό ή το εαρινό εξάμηνο, διαρκεί κατ' ελάχιστον τέσσερα (4) εξάμηνα και δεν δύναται να υπερβαίνει τα πέντε (5) συνολικά εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της περιόδου πρακτικής άσκησης ή μαθητείας.

Η συνολική διάρκεια της κατάρτισης που υλοποιείται στο ΙΕΚ είναι 1.200 ώρες ενώ της πρακτικής άσκησης είναι 960 ώρες.

4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά

Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της κατάρτισής τους λαμβάνουν Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΒΕΚ) και μετά την επιτυχή συμμετοχή τους στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ λαμβάνουν Δίπλωμα Ειδικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου πέντε (5). Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ οι οποίοι πέτυχαν στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ μέχρι την έκδοση του διπλώματος λαμβάνουν Βεβαίωση Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα

5.1 Κατάταξη στην ειδικότητα αποφοίτων άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού.

Η κατάταξη της συγκεκριμένης περίπτωσης πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α) και του άρθρου 8 της με Αριθμ. Κ5/160259/15-12-2021 (ΦΕΚ 5837/Β) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας.

Ειδικότερα: α) Οι κάτοχοι ΒΕΚ των ΙΕΚ και του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξη Μαθητείας δύνανται να κατατάσσονται σε συναφείς ειδικότητες των ΙΕΚ με απαλλαγή από τα μαθήματα τα οποία ήδη έχουν διδαχθεί ή κατατάσσονται σε εξάμηνο πέραν του Α' και σε συναφείς ειδικότητες ΙΕΚ σύμφωνα με τους Οδηγούς Κατάρτισης και ύστερα από έγκριση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εφαρμογής Επαγγελματικής Κατάρτισης της ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν. Για τον λόγο αυτόν, υποβάλλουν σχετική αίτηση στο ΙΕΚ στο οποίο επιθυμούν να φοιτήσουν από την 1η έως την 15η Σεπτεμβρίου κάθε έτους, συνοδευόμενη από έγγραφο ταυτοποίησης και τη Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης που κατέχουν. β) Σε περίπτωση που ο υποψήφιος κατατάσσεται σε εξάμηνο που δεν λειτουργεί την τρέχουσα περίοδο κατάρτισης, διατηρεί το δικαίωμα εγγραφής στο εξάμηνο της ειδικότητας στην οποία κατατάχθηκε.

5.2 Κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ειδικότητα

Η κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α).

Ειδικότερα: α) Η κατάρτιση των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ), καθώς και των κατόχων ισότιμων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης διαρκεί σε ΙΕΚ από δύο (2) μέχρι τρία (3) εξάμηνα, συμπεριλαμβανομένης σε αυτά περιόδου πρακτικής άσκησης ή μαθητείας, εφόσον πρόκειται για τίτλο σε ειδικότητα του επαγγελματικού τομέα από τον οποίο αποφοίτησαν από το ΕΠΑΛ ή ισότιμη δομή δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης. β) Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΕΕΚΔΒΜ & Ν (σύμφωνα με την παρ. 18, άρθρο 34 του Ν. 4763/2020) καθορίζονται οι αντιστοιχίες ανά ειδικότητα για την εγγραφή σε ΙΕΚ από ΕΠΑΛ και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα⁴.

6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ

Η διαδικασία πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) της ειδικότητας «Συνοδός Βουνού» διενεργείται από τον ΕΟΠΠΕΠ σύμφωνα με το Ν.4763/20 (254 Α'). Το εξεταστικό σύστημα καθώς και η Τράπεζα Θεμάτων δύνανται να υιοθετούν τις αρχές του διεθνές προτύπου EN ISO/IEC 17024 ως προς την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και την αντικειμενικότητα.

7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Το «Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων» κατατάσσει τους τίτλους σπουδών που αποκτώνται στη χώρα σε οκτώ (8) επίπεδα. Το Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που χορηγείται στους αποφοίτους ΙΕΚ έπειτα από πιστοποίηση αντιστοιχεί στο πέμπτο (5ο) από τα οκτώ (8) επίπεδα.

Τα επίπεδα των τίτλων σπουδών που χορηγούν τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και η αντιστοιχισή τους με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων είναι τα παρακάτω:

⁴ Η υπάρχουσα απόφαση για την κατάταξη των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα ΙΕΚ είναι η με Αριθμ. πρωτ.: Κ1/149167/23-09-2015 του Γενικού Γραμματέα Διά Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς, όπως αυτή θα τροποποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α) και θα ισχύει.

Πίνακας 1. Τύποι προσόντων

Η δράση υλοποιείται με συγχρηματοδότηση της Ε.Ε./Πρόγραμμα ERASMUS+ (Δράσεις 2018-2020 του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. για το Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, EQF-NCP).

<https://www.eoppep.gr/index.php/el/qualification-certificate/national-qualification-framework>.

8. Πιστωτικές μονάδες

Οι πιστωτικές μονάδες προσδιορίζονται με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET) από τον φορέα που έχει το νόμιμο δικαίωμα σχεδιασμού και έγκρισης των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το ECVET είναι ένα από τα ευρωπαϊκά εργαλεία που αναπτύχθηκαν για την αναγνώριση, συγκέντρωση και μεταφορά πιστωτικών μονάδων (credits) στον χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Με το σύστημα αυτό μπορούν να αξιολογηθούν και να πιστοποιηθούν οι γνώσεις, οι

δεξιότητες και οι ικανότητες (μαθησιακά αποτελέσματα) που απέκτησε ένα άτομο κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής του εκπαίδευσης και κατάρτισης, τόσο εντός των συνόρων της χώρας του όσο και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πιστωτικές μονάδες για τις ειδικότητες των ΙΕΚ θα προσδιοριστούν από τους αρμόδιους φορείς όταν εκπονηθεί το εθνικό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

9. Επαγγελματικά δικαιώματα

Για την ειδικότητα «Συνοδός Βουνού» δεν έχουν καθοριστεί ακόμα τα επαγγελματικά δικαιώματα, ωστόσο υπάρχουν σχετικές νομοθεσίες που διέπουν σε εθνικό επίπεδο τον κλάδο απασχόλησης.

- ΦΕΚ 5296B/02-12-2020 Αριθμ. Α.1260. Τροποποίηση και συμπλήρωση της υπό στοιχεία 1100330/1954/ΔΜ/ΠΟΛ1133/06-10-2008 (Β' 2149) απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Καθορισμός νέας Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων (ΚΑΔ 2008)» ο οποίος προσθέτει τους εξής δύο (2) Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ):
 - 93.29.19.08 Υπηρεσίες διοργάνωσης υπαίθριων τουριστικών δραστηριοτήτων αναψυχής.
 - 93.29.19.09 Υπηρεσίες συνοδού-εμπυχωτή δραστηριοτήτων αναψυχής.
- Ο Νόμος υπ' αριθμ. 4582/2018 (ΦΕΚ 208/11.12.2018). Θεματικός τουρισμός Ειδικές μορφές τουρισμού – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευσης – Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις.
- Στο προεδρικό διάταγμα ΦΕΚ 7Α/22-1-2018 στο άρθρο 70 ορίζεται επιμέρους Τμήμα Αθλητικού Τουρισμού και Εναλλακτικών Δραστηριοτήτων Αθλητικής Αναψυχής και Κατάρτισης στις αρμοδιότητες του οποίου συμπεριλαμβάνονται ο προσδιορισμός, ο καθορισμός και η διαμόρφωση του ενιαίου κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας των Σχολών Εκπαιδευτών Αθλητικής Αναψυχής της ΓΓΑ, καθώς και τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης, ανανέωσης και ανάκλησης της άδειας άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτών/τριών χερσαίων και θαλάσσιων μέσων άθλησης και αναψυχής και εν γένει δραστηριοτήτων αθλητικού τουρισμού και τουριστικού αθλητισμού.

10. Σχετική νομοθεσία

Παρατίθεται παρακάτω το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία των ΙΕΚ, καθώς και τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις που αφορούν την ειδικότητα:

- «Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία, Διά Βίου Μάθησης & Νεολαίας (ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν)», όπως εκάστοτε ισχύει.
- ΦΕΚ 4146/Β/9-9-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3. Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας.

- ΦΕΚ 3938/Β/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020. Νόμος υπ' αριθμ. 4763/2020. Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.

Σε κάθε περίπτωση, ανατρέχετε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (<http://www.minedu.gov.gr>), καθώς και της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης (<https://gsvetlly.minedu.gov.gr/>).

11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης

- Σωματείο Ελλήνων Οδηγών Βουνού (ΣΕΟΒ)
<https://hmga.gr/somatio/to-somatio/>
- Ελληνικό Σωματείο Αρχηγών Βουνού (ΕΣΑΒ)
<https://hmla.com.gr/el/skopos/>
- Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων Υπαίθριων Δραστηριοτήτων Αναψυχής (ΣΕΤΕΥΔΑ)
www.hateoa.gr
- Πανελλήνιος Σύλλογος Επαγγελματιών Αθλητισμού και Άσκησης (ΠΣΕΑΑ)
<https://www.pseaa.gr>
- Union of International Mountain Leader Associations (UIMLA)
<https://uimla.org/mission/>
- NOLS
<https://www.nols.edu/en/professionals/why-nols/>
- Wilderness Medical Society
<https://wms.org/about/>

***Μέρος Β' – ΣΚΟΠΟΣ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ***

1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας

Ο βασικός σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας είναι να προετοιμάσει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία στην ειδικότητα «Συνοδός Βουνού». Επιδιώκεται, μέσω της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης αλλά και της πρακτικής άσκησης, να αποκτήσουν τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για την άσκηση της ειδικότητας «Συνοδός Βουνού».

2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης

Οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες κατά τη διάρκεια της κατάρτισής τους οργανώνονται σε ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων που καλύπτουν το σύνολο του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, για την ειδικότητα «Συνοδός Βουνού» διακρίνουμε τις παρακάτω ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων:⁵

- (α) «Ορεινό περιβάλλον και υπαίθριες δραστηριότητες»
- (β) «Οργάνωση και διοίκηση στο περιβάλλον εργασίας»
- (γ) «Κίνηση και ασφάλεια στο βουνό»
- (δ) «Συνοδεία και καθοδήγηση ομάδας»
- (ε) «Διαχείριση κρίσεων και πρώτες βοήθειες στην ύπαιθρο»

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα επιμέρους προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ανά ενότητα, που προσδιορίζουν με σαφήνεια όσα οι εκπαιδευόμενοι/ες θα γνωρίζουν ή/και θα είναι ικανοί/ές να πράττουν, αφού ολοκληρώσουν το πρόγραμμα κατάρτισης της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Πίνακας 2: Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Με την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:
A. «Ορεινό περιβάλλον και	Κατανοούν τις ιδιαιτερότητες των βουνών και των ορεινών περιοχών, τη φυσική ιστορία και τον

⁵ Mountain Training (2021). *International Mountain Leader Candidate Handbook*. Retrieved from <https://www.mountaintraining.org/Content/Uploaded/Downloads/MLT/a145f7fa-f28c42eba76b9bd388ec754f.pdf>

υπαίθριες δραστηριότητες»	πολιτισμό τους σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο. • Παρουσιάζουν την ιστορία, τον πολιτισμό και τα φυσικά χαρακτηριστικά του τόπου όπου διεξάγεται η υπαίθρια δραστηριότητα. • Επεξηγούν τις διεθνείς διατάξεις σε περιοχές διατήρησης/προστασίας της φύσης. • Εφαρμόζουν τις αρχές του κινήματος «δεν αφήνω κανένα ίχνος πίσω μου (Leave No Trace)» στον τόπο υλοποίησης της δραστηριότητας. • Εκπαιδεύουν τις ομάδες συμμετεχόντων/ουσών στα πρότυπα ορθής περιβαλλοντικής συμπεριφοράς.
Β. «Οργάνωση και διοίκηση στο περιβάλλον εργασίας»	• Κατανοούν τη νομική βάση για τη ρύθμιση του επαγγέλματος και τη σχετική νομοθεσία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. • Οργανώνουν προγράμματα σύμφωνα με τους κανονισμούς/ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στην/στον αγορά/τομέα των υπαίθριων δραστηριοτήτων. • Αναγνωρίζουν τους κανόνες δεοντολογίας που διέπουν το επάγγελμα. • Ερευνούν την αγορά για τη βέλτιστη ασφαλιστική κάλυψη των πελατών/ισών σε συνεργασία με τον ασφαλιστικό φορέα. • Κατανοούν το οικονομικό περιβάλλον αυτών των δραστηριοτήτων. • Καταρτίζουν προϋπολογισμό δραστηριοτήτων με στόχο την κοστολόγηση και τιμολόγηση των δραστηριοτήτων. • Αξιοποιούν σύγχρονες μεθόδους μάρκετινγκ (marketing) και ιδιαίτερα των τεχνολογιών του διαδικτύου για την προώθηση των υπηρεσιών. • Χειρίζονται με ευχέρεια την ειδική αγγλική ορολογία. • Χρησιμοποιούν την αγγλική γλώσσα στην προφορική επικοινωνία και στη σύνταξη εντύπων και τουριστικών οδηγών. • Διεξάγουν και να προωθούν προγράμματα υπαίθριων δραστηριοτήτων σε διεθνές περιβάλλον.
Γ. «Κίνηση και ασφάλεια στο βουνό»	• Αξιολογούν στο πεδίο το επίπεδο της φυσικής κατάστασης για τον εαυτό τους και την ομάδα. • Εξηγούν βασικά στοιχεία ανατομίας και φυσιολογίας της πεζοπορικής άσκησης. • Καθοδηγούν ομάδες συμμετεχόντων/ουσών σε πεζοπορικές δραστηριότητες, όλες τις εποχές του χρόνου. • Ενημερώνουν τους/τις πελάτες/ισσες για τις συνθήκες διεξαγωγής των δραστηριοτήτων και τους

	ενδεχόμενους κινδύνους. • Παρουσιάζουν τους τρόπους χρήσης και συντήρησης του εξοπλισμού, των μέσων και των υλικών. • Χειρίζονται με επάρκεια κόμπους, σκοινιά, ιμάντες, κρίκους ασφαλείας και μόνιμες αγκυρώσεις για να παρέχουν επιπλέον ασφάλεια στην ομάδα σε σύντομα, εκτεθειμένα περάσματα. • Παρέχουν τους βασικούς κανόνες διατροφής στο πεδίο. • Εφαρμόζουν τους κανόνες ασφαλείας των πελατών/ισσών κατά τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων. • Προλαμβάνουν τραυματισμούς. • Εφαρμόζουν τεχνικές προσανατολισμού και χάραξης πορείας στον χάρτη. • Καθοδηγούν ομάδες σε χιονισμένο πεδίο και σε ορεινό περιβάλλον με δύσκολες συνθήκες (βραχώδες έδαφος, πυκνή βλάστηση, κρύο, ομίχλη, σκοτάδι). • Αναγνωρίζουν βασικά χαρακτηριστικά του καιρού και της μεταβολής του και κάνουν βασικές προγνώσεις με δεδομένα που συλλέγουν/παρατηρούν στο πεδίο. • Αξιολογούν τις συνθήκες χιονιού και τον κίνδυνο χιονοστιβάδας. • Πραγματοποιούν έρευνα και διάσωση σε πεδίο χιονοστιβάδας. • Εκτελούν και να συντονίζουν διάνοιξη και συντήρηση μονοπατιών.
Δ. «Συνοδεία και καθοδήγηση ομάδας»	• Αναλύουν τις ανάγκες διαφορετικών κατηγοριών συμμετεχόντων/ουσών για τη δημιουργία ανάλογων προγραμμάτων. • Οργανώνουν και να συντονίζουν τη διεξαγωγή προγραμμάτων για διαφορετικές ομάδες πληθυσμού με εμπλοκή σε όλα τα στάδια: προγραμματισμό, κρατήσεις, μεταφορές, υποστήριξη ταξιδιού. • Υποδέχονται τους/τις πελάτες/ισσες παροτρύνοντας τη δημιουργία πνεύματος ομαδικότητας. • Αντιλαμβάνονται τις ευθύνες τους απέναντι σε πελάτες/ισσες και τρίτους και να συμπεριφέρονται με τον απαραίτητο επαγγελματισμό. • Κατανοούν την ψυχολογία και τη δυναμική της ομάδας. • Παρέχουν επικοινωνιακή ανατροφοδότηση στα μέλη της ομάδας τους. • Αναλύουν και να ανταποκρίνονται με επιτυχία στις

	ανάγκες διαφορετικών κατηγοριών συμμετεχόντων/ουσών πελατών/ισσών. • Επικοινωνούν επαρκώς με όλους τους/τις συμμετέχοντες/ουσες με παιδαγωγικό τρόπο προσαρμοσμένο στις ατομικές τους ανάγκες. • Διαχειρίζονται αποτελεσματικά τυχόν συγκρούσεις στην ομάδα τους. • Αναλαμβάνουν με υπευθυνότητα την ασφαλή μεταφορά/μετακίνηση των πελατών/ισσών με οχήματα, καθώς και του αντίστοιχου εξοπλισμού των δράσεων που έχουν στην ευθύνη τους. • Χρησιμοποιούν και να συντηρούν τον κατασκηνωτικό εξοπλισμό. • Οργανώνουν με ασφάλεια κατασκήνωση για τη διανυκτέρευση της ομάδας. • Σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να υλοποιούν πολυήμερα πεζοπορικά προγράμματα (trekking) στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. • Οργανώνουν και να ελέγχουν τον εφοδιασμό της ομάδας πριν και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. • Διαχειρίζονται έκτακτες καταστάσεις με ή χωρίς εξωτερική βοήθεια.
Ε. «Διαχείριση κρίσεων και πρώτες βοήθειες στην ύπαιθρο»	• Αναγνωρίζουν συμπτώματα διάφορων ασθενειών που σχετίζονται με τη δραστηριότητα ή μη και να αξιολογούν τραύματα. • Παρέχουν τις πρώτες βοήθειες σε ορεινό περιβάλλον, τόσο σε καλοκαιρινά όσο και σε χειμερινά σενάρια. • Διαχειρίζονται τα πρωτόκολλα έκτακτης ανάγκης στην ύπαιθρο και την ομάδα σε κρίσιμες καταστάσεις. • Οργανώνουν και να διαχειρίζονται διάσωση τόσο αυτοσχέδια όσο και σε συνεργασία με τους επίσημους φορείς διάσωσης. • Κατασκευάζουν πρόχειρα καταλύματα για διανυκτέρευση σε έκτακτες περιστάσεις. • Χρησιμοποιούν τον κατάλληλο εξοπλισμό επικοινωνίας. • Ελέγχουν την κατάσταση της ομάδας και του περιβάλλοντα χώρου και να προσαρμόζουν τη δράση.

***Μέρος Γ' - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ &
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ***

Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Ωρολόγιο πρόγραμμα

Παρατίθεται το ωρολόγιο πρόγραμμα της ειδικότητας «Συνοδός Βουνού», με παρουσίαση των εβδομαδιαίων ωρών θεωρίας (Θ) και εργαστηρίων (Ε), καθώς και του συνόλου (Σ) αυτών ανά μάθημα και ανά εξάμηνο:

Πίνακας 3. Ωρολόγιο πρόγραμμα

ΕΞΑΜΗΝΟ		Α			Β			Γ			Δ		
Α/Α	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ
1	ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	2	1	3									
2	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΟΡΕΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ				2	2	4						
3	ΥΠΑΙΘΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	2	4	6									
4	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	3		3									
5	ΓΕΝΙΚΑ ΑΓΓΛΙΚΑ	2		2									
6	ΑΓΓΛΙΚΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ				2		2						
7	ΑΝΑΤΟΜΙΑ, ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ				2	1	3						
8	ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΟΜΑΔΑΣ							4	3	7			
9	ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ				2	3	5						
10	ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ							1	4	5			
11	ΔΙΑΣΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΗΣ							2	2	4			
12	ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ	2	4	6									
13	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΒΟΥΝΟ				2	4	6						
14	ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΥΗΜΕΡΕΣ ΠΕΖΟΠΟΡΙΕΣ							1	3	4			
15	ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ												20
ΣΥΝΟΛΟ		11	9	20	10	10	20	8	12	20			20

2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης

2.1 ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄

2.1.Α ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα εστιάζει στη φυσική ιστορία και τοπογραφία των ορεινών όγκων και των προστατευόμενων περιοχών της χώρας και του εξωτερικού. Στο πλαίσιο της ενότητας αναλύονται βασικές έννοιες της γεωγραφίας, της γεωλογίας και της βιολογίας με έμφαση στην ενγώρια χλωρίδα-πανίδα. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην ορεινή φύση και στην άγρια ζωή στα βουνά της Ελλάδας και στις μεγάλες οροσειρές του κόσμου. Παρουσιάζονται τα κύρια βουνά με τα χαρακτηριστικά τους (ανάγλυφο, υψόμετρο, αξιοθέατα, υποδομές, άγρια ζωή), καθώς και λίμνες, ποτάμια, φαράγγια, σπήλαια. Αναδεικνύονται περιοχές με ιδιαίτερο πεζοπορικό ενδιαφέρον: θρησκευτικά, πολιτιστικά, νησιωτικά, οικοτουριστικά μονοπάτια. Οι εκπαιδευόμενοι/ες θα εξοικειωθούν με την ορεινή φύση και την άγρια ζωή στο πεδίο, παρατηρώντας και μελετώντας πετρώματα, είδη, υποείδη φυτών και ζώων. Τέλος, θα ανακαλύψουν τις ιδιαιτερότητες του πολιτισμού ορεινών περιοχών της Ελλάδας και οροσειρών του εξωτερικού μέσα από την ιστορία, τις παραδόσεις, τα ήθη και έθιμα και τη σύγχρονη κοινωνική ζωή των πληθυσμών τους.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ες να:

- Αναγνωρίζουν στοιχεία της ιστορίας και παράδοσης ορεινών πολιτισμών.
- Αποδέχονται τις ιδιαιτερότητες ορεινών πληθυσμών στα βουνά της χώρας και του εξωτερικού.
- Αντιλαμβάνονται τις επιπτώσεις της σύγχρονης ανάπτυξης στις ορεινές κοινωνίες.
- Αναλύουν βασικές έννοιες της φυσικής γεωγραφίας και χαρακτηριστικά των ορεινών περιοχών.
- Εξηγούν βασικά στοιχεία για τη γεωμορφολογία και την ορογένεση.
- Εκτιμούν τη σημασία των γεωμνημείων.
- Παρουσιάζουν τα βουνά της χώρας και του εξωτερικού με τα χαρακτηριστικά τους.
- Αξιολογούν μονοπάτια ιδιαίτερου ενδιαφέροντος.
- Αναγνωρίζουν τις σημαντικές προστατευόμενες περιοχές της χώρας και του εξωτερικού.
- Αναλύουν χαρακτηριστικά εθνικών δρυμών, πάρκων, περιοχών natura.
- Απαριθμούν τα κυριότερα φαράγγια, ποτάμια, σπήλαια και λίμνες της χώρας.
- Εντοπίζουν βασικά είδη χλωρίδας, πανίδας, πετρωμάτων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:** Θεωρία (2), Εργαστήριο (1), Σύνολο (3).

2.1.B ΥΠΑΙΘΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα στοχεύει στην παρουσίαση της βιομηχανίας των υπαίθριων δραστηριοτήτων και στην ανάλυση της σημασίας της για τον σύγχρονο άνθρωπο, τις κοινωνίες, την οικονομία και τη φύση. Στο πλαίσιο της ενότητας αναλύονται έννοιες όπως η ενεργή αναψυχή και ο τουρισμός περιπέτειας, τα κίνητρα συμμετοχής, οι προσδοκίες πελατών/ισσών και το μοντέλο της εμπειρίας περιπέτειας. Περιγράφεται το επαγγελματικό προφίλ του/της Συνοδού Βουνού και συναφών ειδικοτήτων, όπως οδηγός βουνού, εμψυχωτής/τρια υπαίθριων δραστηριοτήτων, εμψυχωτής/τρια τουρισμού (animateur), και αναλύεται ο ρόλος τους στην τουριστική βιομηχανία⁶. Παράλληλα, αναδεικνύεται το ιδιαίτερο επαγγελματικό περιβάλλον της ειδικότητας: ορεινή πεζοπορία και η ιστορία της, ανάπτυξη δικτύου πεζοπορικών-ορειβατικών μονοπατιών και ο ρόλος των ορειβατικών συλλόγων σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα έρθουν σε επαφή με παρεμφερείς δημοφιλείς δραστηριότητες, όπως αναρρίχηση top-rope, κατάβαση φαραγγιού και via Ferrata.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Διασαφηνίζουν τις έννοιες του ελεύθερου χρόνου και της ενεργής αναψυχής.
- Αντιλαμβάνονται την εξέλιξη της αγοράς και των υπηρεσιών των υπαίθριων δραστηριοτήτων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Διακρίνουν τις διάφορες κατηγορίες προγραμμάτων υπαίθριων δραστηριοτήτων.
- Ερμηνεύουν τα κίνητρα συμμετοχής και τις προσδοκίες των πελατών/ισσών τους.
- Εξηγούν τον ρόλο της βιωματικής μάθησης στις υπαίθριες δραστηριότητες.
- Προσδιορίζουν το περιβάλλον της επαγγελματικής τους δράσης και το εύρος παρεμφερών δραστηριοτήτων.
- Αναγνωρίζουν την ιστορία και εξέλιξη της ορεινής πεζοπορίας και τη σημασία της για τον άνθρωπο.
- Εκτιμούν την προσφορά των πεζοπορικών, ορειβατικών συλλόγων.
- Υποστηρίζουν τα ιδεώδη που αποτυπώνονται στη «Συνθήκη του Τιρόλου» για τις ορεινές δραστηριότητες.

⁶ Institute for Outdoor Learning- IOL (2021). *Occupational Standard. Outdoor Learning Specialist*. Retrieved from <https://www.outdoor-learning.org/Portals/0/IOL%20Documents/Occupational%20Standards/IOL%20Occupational%20Standard%20%20Outdoor%20Learning%20Specialist%20V1.0%20September%202021.pdf?ver=2021-11-25-100537-357>

- Περιγράφουν το δίκτυο και τα είδη μονοπατιών σε βουνά της χώρας και του εξωτερικού.
 - Εφαρμόζουν τα πρότυπα δημιουργίας, ανάπτυξης και συντήρησης πεζοπορικών-ορειβατικών μονοπατιών.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (4), Σύνολο (6).

2.1.Γ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της συγκεκριμένης ενότητας είναι η ανάλυση των βασικών εννοιών της νομοθεσίας, φορολογίας και ασφάλισης που αφορούν την άσκηση του επαγγέλματος του/της Συνοδού Βουνού ως ελεύθερου/ης επαγγελματία ή υπάλληλου στον κλάδο της υπαίθριας αναψυχής. Αναλύονται στοιχεία όπως: φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις, εισφορές, πρόστιμα, συμβάσεις, επαγγελματική δεοντολογία, ευθύνη-υπαιτιότητα (αστική, ποινική, διοικητική), ασφάλιση ταξιδιού, νομοθεσία καταλυμάτων και ειδικές υγειονομικές διατάξεις. Στο πλαίσιο της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες θα μπορούν να κατανοήσουν το οικονομικό περιβάλλον της δραστηριότητας και να εξοικειωθούν με τις διαδικασίες τιμολόγησης-κοστολόγησης-προϋπολογισμού δραστηριοτήτων. Τέλος, θα ανακαλύψουν τις δυνατότητες που προσφέρουν τα σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία προώθησης υπηρεσιών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Εφαρμόζουν τη νομοθεσία για τον/την υπάλληλο, ελεύθερο/η επαγγελματία και για την ειδικότητα.
- Ερμηνεύουν βασικά στοιχεία της τουριστικής νομοθεσίας.
- Διαχειρίζονται με επάρκεια τις φορολογικές και ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις.
- Αντιλαμβάνονται βασικές έννοιες της θεωρίας συμβάσεων.
- Αναγνωρίζουν τις συμβατικές υποχρεώσεις τους.
- Αποδέχονται την επαγγελματική δεοντολογία που διέπει την ειδικότητα.
- Σχεδιάζουν προγράμματα σύμφωνα με τους κανονισμούς/ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στην αγορά/τομέα των υπαίθριων δραστηριοτήτων.
- Αξιολογούν τις ιδιαιτερότητες των προγραμμάτων ασφάλισης ταξιδιού.
- Διακρίνουν με σειρά προτεραιότητας τα σημεία κλειδιά για την υλοποίηση μιας υπαίθριας δραστηριότητας.
- Χειρίζονται τις σύγχρονες μεθόδους προώθησης και παροχής υπηρεσιών.
- Χρησιμοποιούν την τεχνολογία στην πληροφόρηση και την επικοινωνία.

- Τιμολογούν, να κοστολογούν και να καταρτίζουν προϋπολογισμό δραστηριοτήτων.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:** Θεωρία (3), Εργαστήριο (0), Σύνολο (3).

2.1.Δ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ

● **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της συγκεκριμένης ενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να εξασκηθούν στις τεχνικές και τακτικές κίνησης σε ορεινό πεδίο και δύσκολο τερέν. Η εκπαίδευση εστιάζει στις βασικές πεζοπορικές δεξιότητες που πρέπει να κατέχει ο/η επαγγελματίας για να ασκεί με άνεση τα καθήκοντα του, όπως και στις τακτικές κίνησης όταν το έδαφος γίνεται πιο απαιτητικό και απόκρημνο. Οι εκπαιδευόμενοι/ες θα γνωρίσουν στο πεδίο, τα πλεονεκτήματα της αποτελεσματικής δράσης: λιγότερη καταπόνηση, μεγαλύτερη ασφάλεια, ταχύτητα. Επιπλέον, παρουσιάζεται ο ειδικός εξοπλισμός, ρουχισμός πεζοπορίας τριών-τεσσάρων εποχών και αναλύεται η χρήση του. Προβάλλονται μέθοδοι εκπαίδευσης της ομάδας στο πεδίο και τεχνικές αξιολόγησης κινδύνου και προσαρμογής δράσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τις τεχνικές παροχής ασφάλειας με σκοινί ασφαλείας-κρίκους-ιμάντες ή χωρίς, για την προστασία της ομάδας σε σύντομα εκτεθειμένα περάσματα. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/ες εξοικειώνονται με τη χρήση των βασικών κόμπων και των μόνιμων αγκυρώσεων στον βράχο⁷.

● **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Χρησιμοποιούν τις βασικές τεχνικές πεζοπορίας-κίνησης σε ορεινό πεδίο: στάση σώματος, βηματισμός, ρυθμός, ανάβαση, κατάβαση, χρήση μπατόν.
- Κινούνται με ασφάλεια σε δύσκολο τερέν κουβαλώντας σακίδιο 10 κιλών: βραχώδες έδαφος, πυκνή βλάστηση, σάρες, λάσπη, σαθρά, ξερές κοίτες, ρυάκια, εκτεθειμένο πεδίο, στενές κόψεις, εποχικές χιονούρες.
- Επιλέγουν, να χρησιμοποιούν και να συντηρούν τον κατάλληλο εξοπλισμό για αυτούς/ές και την ομάδα (παπούτσια, σακίδια, αντίσκηνα κ.λπ.).
- Υποστηρίζουν με υπευθυνότητα και έγνοια την ομάδα στο απαιτητικό πεδίο.
- Ελέγχουν την ομάδα και τις συνθήκες στο πεδίο προσαρμόζοντας ανάλογα την δράση τους.
- Αναλύουν τις προδιαγραφές και τους τρόπους χρήσης διαφορετικών ειδών σχοινιών-κρίκων-ιμάντων ασφαλείας.
- Εκπαιδεύουν την ομάδα στο πεδίο στις βασικές τεχνικές κίνησης.

⁷ Long, S. (2014). *Hill walking. The official handbook of the mountain training schemes*. 3rd ed. Uk Mountain Training Board.

- Χειρίζονται σκοινί ασφαλείας (χωρίς ζώνη αναρρίχησης) για την προστασία της ομάδας σε σύντομα εκτεθειμένα περάσματα.
 - Εφαρμόζουν διάφορες τεχνικές χωρίς σκοινί για την προστασία μελών της ομάδας στο εκτεθειμένο πεδίο.
 - Ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες, αυξημένες ανάγκες, προγραμμάτων για παιδιά, έφηβους και άλλες ευαίσθητες ομάδες.
 - Κατανοούν τη μηχανική μόνιμων αγκυρώσεων στον βράχο και να τις αξιολογούν και χρησιμοποιούν κατάλληλα.
 - Αντικαθιστούν πρόσκαιρα ή να συμπληρώνουν φθαρμένα μόνιμα σκοινιά σε αγκυρώσεις.
 - Χρησιμοποιούν τους βασικούς κόμπους στο σκοινί.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:** Θεωρία (2), Εργαστήριο (4), Σύνολο (6).

2.1.Ε ΓΕΝΙΚΑ ΑΓΓΛΙΚΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η ενότητα «Γενικά Αγγλικά» έχει σκοπό την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων επικοινωνίας στον γραπτό και προφορικό λόγο σε καλό επίπεδο. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα μάθουν τυπικές φράσεις που θα τους/τις επιτρέψουν να συστήνονται και να επικοινωνούν με φιλική διάθεση. Επιπλέον, θα είναι σε θέση να συζητούν τόσο για τη δουλειά τους και τα επαγγελματικά καθήκοντά τους όσο και για αγαπημένες δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου τους. Παράλληλα, θα εξοικειωθούν με τον αφηγηματικό λόγο προκειμένου να αφηγούνται ιστορίες και γεγονότα της ζωής τους. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα μπορούν να κάνουν υποθέσεις για το μέλλον.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Συστήνονται και να επικοινωνούν σε φιλικό επίπεδο.
- Περιγράφουν τα επαγγελματικά τους καθήκοντα με σαφήνεια.
- Αναφέρονται στις ιδιαιτερότητες της δουλειάς τους με άνεση.
- Συζητούν για τον ελεύθερο χρόνο τους προσδιορίζοντας τις αγαπημένες δραστηριότητές τους.
- Καταλαβαίνουν βασικές εκφράσεις προφορικού λόγου.
- Αφηγούνται ιστορίες παρουσιάζοντας γεγονότα της ζωής τους.
- Κάνουν υποθέσεις για το μέλλον προγραμματίζοντας την καθημερινότητά τους.
- Κατανοούν άρθρα εφημερίδων και περιοδικών.
- Μεταφράζουν σύντομα, απλά κείμενα στην ελληνική γλώσσα.
- Συντάσσουν σύντομα, απλά κείμενα στην αγγλική γλώσσα.
- Επικοινωνούν στα σύγχρονα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στην αγγλική γλώσσα.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:** Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2).

2.2 ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄

2.2.Α ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΟΡΕΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της ενότητας «Προστασία Ορεινού Περιβάλλοντος» είναι η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευομένων αναφορικά με την υποβάθμιση του ορεινού περιβάλλοντος και η ανάπτυξη των κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών ώστε οι δραστηριότητές τους να είναι λιγότερο επιβαρυντικές. Στο πλαίσιο της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/ες μαθαίνουν για τις κυριότερες απειλές της ορεινής φύσης και της άγριας ζωής, σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, και σταθμίζουν τους διάφορους τρόπους αντιμετώπισής τους. Επιπλέον, ανακαλύπτουν τον πραγματικό αντίκτυπο των διάφορων δραστηριοτήτων τουρισμού, αναψυχής και αθλητισμού στο ορεινό περιβάλλον. Παράλληλα, διασαφηνίζονται οι περιορισμοί που εφαρμόζονται κατά τόπους για την προστασία των βουνών και των προστατευόμενων περιοχών και παρουσιάζεται η σχετική νομοθεσία. Αναλύονται τα πρότυπα ορθής περιβαλλοντικής συμπεριφοράς και οι τεχνικές ενθάρρυνσης και έμπνευσης διαφορετικών ομάδων προς την υιοθέτησή τους. Τέλος, εξοικειώνονται οι εκπαιδευόμενοι/ες με τις μεθόδους σχεδιασμού προγραμμάτων περιορισμένου περιβαλλοντικού αντίκτυπου.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναλύουν τις σημαντικότερες αιτίες υποβάθμισης της ορεινής φύσης.
- Ερμηνεύουν τις επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης στο ορεινό περιβάλλον.
- Διαισθάνονται την επιβάρυνση που έχει η δραστηριότητά τους στην ορεινή φύση και την άγρια ζωή.
- Χειρίζονται πρωτόκολλα υπεύθυνης περιβαλλοντικής συμπεριφοράς, όπως το «leave no trace».
- Επιδεικνύουν σεβασμό προς τοπικούς πληθυσμούς, έθιμα και παραδόσεις, μνημεία.
- Κατανοούν τη σημασία των περιορισμών που ισχύουν σε προστατευόμενες περιοχές, εθνικά πάρκα και δρυμούς της χώρας και του εξωτερικού.
- Αναγνωρίζουν ενδημικά, προστατευόμενα, απειλούμενα είδη της χλωρίδας και της πανίδας της χώρας.
- Αναγνωρίζουν προστατευόμενα, απειλούμενα είδη άγριας ζωής στα βουνά του εξωτερικού.
- Κατευθύνουν την ομάδα προς την υιοθέτηση βέλτιστων συμπεριφορών και στάσεων.
- Εφαρμόζουν τους ισχύοντες περιορισμούς πρόσβασης και χρήσης γης στα βουνά που επισκέπτονται.
- Σχεδιάζουν προγράμματα χαμηλού οικολογικού αποτυπώματος.
- Υποστηρίζουν προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για παιδιά και ενήλικες.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:** Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4).

2.2.B ΑΝΑΤΟΜΙΑ, ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της ενότητας «Ανατομία, Φυσιολογία και Διατροφή» είναι να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τα βασικά στοιχεία της ανατομίας και της εφαρμοσμένης φυσιολογίας. Επίσης, να ανακαλύψουν πώς το σώμα χρησιμοποιεί τα θρεπτικά συστατικά και τη σχέση μεταξύ διατροφής, υγείας και απόδοσης. Στο πλαίσιο της ενότητας, παρουσιάζονται βασικές γνώσεις προπονητικής και μεθόδων μέτρησης και βελτίωσης φυσικής κατάστασης. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται αναφορικά με τις διαδικασίες πρόληψης τραυματισμών, ενώ παρουσιάζονται κρίσιμα στοιχεία σχετικά με τις διαδικασίες αποκατάστασης και την ασθένεια υψομέτρου. Η μαθησιακή αυτή ενότητα στοχεύει επιπλέον στο να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις διατροφικές ανάγκες κατά την άσκηση ορεινών δραστηριοτήτων, να προσαρμοστούν στους περιορισμούς της διατροφής στο βουνό και να εξοικειωθούν με την επιλογή ειδών και την παρασκευή-προετοιμασία γευμάτων κατά την άσκηση στο ορεινό περιβάλλον.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Ερμηνεύουν βασικές έννοιες ανατομίας και φυσιολογίας.
- Περιγράφουν βασικές αρχές προπόνησης.
- Εξηγούν βασικές αρχές πρόληψης τραυματισμών.
- Αξιολογούν τις δυνατότητες ομάδων διαφορετικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων.
- Αναγνωρίζουν τις επιπτώσεις που έχει στο ανθρώπινο σώμα η άσκηση στο ορεινό περιβάλλον και να προλαμβάνουν τυχόν αρνητικές συνέπειες.
- Λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα πρόληψης και ανάκαμψης κατά την έντονη άσκηση.
- Περιγράφουν τις αρχές για μια ισορροπημένη και υγιεινή διατροφή.
- Κατανοούν τους βασικούς κανόνες ενεργειακής δαπάνης και θερμιδικής ισορροπίας.
- Προσδιορίζουν τις ενεργειακές ανάγκες της ομάδας τους κατά τη διάρκεια μιας υπαίθριας δραστηριότητας.
- Συντάσσουν ολοκληρωμένα προγράμματα διατροφής για πολυήμερες πεζοπορίες και δράσεις.
- Ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες διατροφικές ανάγκες, παιδιών, εφήβων και άλλων ευαίσθητων ομάδων.
- Αντιμετωπίζουν συμπτώματα κόπωσης, ασθένειας υψομέτρου.
- Χειρίζονται πρωτόκολλα πρόληψης και αντιμετώπισης της ασθένειας του υψομέτρου.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (1), Σύνολο (3).

2.2.Γ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας είναι να παρουσιαστούν οι βασικές έννοιες της τοπογραφίας και να εξοικειωθούν οι εκπαιδευόμενοι/ες με τις διάφορες τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τη χάραξη και την τήρηση ασφαλούς πορείας στην ύπαιθρο. Στο πλαίσιο της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/ες μαθαίνουν τη χρήση πυξίδας, χάρτη και αλτίμετρου, καθώς και των σύγχρονων ηλεκτρονικών μέσων προσανατολισμού σε ορεινό περιβάλλον: gps, google earth, εφαρμογές για κινητό/υπολογιστή. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/ες εξοικειώνονται με τις βασικές αρχές της μετεωρολογίας, ανακαλύπτουν τους παράγοντες που διαμορφώνουν το κλίμα σε παγκόσμιο και τοπικό επίπεδο και εξοικειώνονται με τις μεθόδους και τα εργαλεία πρόγνωσης καιρού και την ερμηνεία καιρικών φαινομένων στο πεδίο. Τέλος, μαθαίνουν τους τρόπους ανάγνωσης μετεωρολογικού δελτίου και σχετικών χαρτών⁸.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Κατανοούν τις βασικές αρχές της χαρτογραφίας.
- Διαβάζουν ορειβατικούς χάρτες.
- Προσανατολίζονται με τη βοήθεια ορειβατικού χάρτη.
- Χειρίζονται πυξίδα, για την τήρηση πορείας.
- Χαράσσουν και να διατηρούν πορεία σε ορεινό περιβάλλον.
- Χρησιμοποιούν χάρτη, πυξίδα στο σκοτάδι και με δύσκολες συνθήκες.
- Εντοπίζουν τη θέση τους στο χάρτη.
- Υπολογίζουν απόσταση και χρόνο.
- Χειρίζονται ψηφιακά εργαλεία, όπως το google earth.
- Προσανατολίζονται με ηλεκτρονικά μέσα gps.
- Χαράζουν πορεία σε υπολογιστή ή smartphone με προγράμματα πλοήγησης και να την τηρούν στο πεδίο.
- Περιγράφουν βασικές αρχές της μετεωρολογίας και του κλίματος.
- Αντιλαμβάνονται μετεωρολογικά δελτία και μετεωρολογικούς χάρτες.
- Αναγνωρίζουν σημάδια επικείμενης κακοκαιρίας στο πεδίο.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (3), Σύνολο (5).

⁸ Βουτυρόπουλος, Γ. & Μπελογιάννης, Χρ. (2010). *Η τέχνη του βουνού*, τόμος Α', Μαρούσι: Ανεβαίνοντας.

2.2.Δ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΒΟΥΝΟ

• **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα «Χειμερινό Βουνό» στοχεύει στην ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων της πεζοπορίας στο χειμερινό πεδίο. Στο πλαίσιο της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες θα αποκτήσουν τις βασικές δεξιότητες κίνησης σε εδάφη με πρόσκαιρη χιονοκάλυψη: ανάβαση, κατάβαση, τραβέρσα, άνοιγμα βημάτων σε μαλακό χιόνι, κίνηση σε μεικτό πεδίο βράχων-χιονιού. Θα εξασκηθούν στις τεχνικές και τακτικές αποτροπής-αντιμετώπισης κινδύνων και στην καθοδήγηση ομάδας με αντίξοες χειμερινές συνθήκες. Επιπλέον, θα μάθουν πώς μπορούν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά και με ασφάλεια τον ειδικό χειμερινό εξοπλισμό. Τέλος, θα εκπαιδευτούν στη χειμερινή διαβίωση και στη βασική θεωρία για τις χιονοστιβάδες, ενώ θα εξασκηθούν στις ειδικές τεχνικές εξεύρεσης και διάσωσης θύματος χιονοστιβάδας⁹.

• **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναλύουν τις ιδιαιτερότητες του χειμερινού ορεινού περιβάλλοντος σχετικά με την άγρια ζωή.
- Αναγνωρίζουν χνάρια ζώων και πουλιών στο χιόνι.
- Διακρίνουν τις βασικές ποιότητες της χιονοκάλυψης: μαλακό, σκληρό, υγρό χιόνι, πρόσφατη χιονόπτωση, «καθισμένο» παλιό χιόνι.
- Χειρίζονται τα μπαστούνια-μπατόν.
- Κινούνται με άνεση σε χιονισμένες πλαγιές μικρής-μέσης κλίσης.
- Εφαρμόζουν στο χιονισμένο πεδίο όλες τις βασικές τεχνικές κίνησης που δεν απαιτούν χρήση εξειδικευμένου ορειβατικού εξοπλισμού, όπως κραμπόν, πιολέ κ.λπ.
- Χρησιμοποιούν με άνεση τις χιονορακέτες.
- Οργανώνουν χειμερινή κατασκήνωση.
- Φτιάχνουν πρόχειρα καταλύματα ανάγκης στο χιόνι.
- Περιγράφουν τα βασικά στοιχεία της θεωρίας χιονοστιβάδων.
- Εκτιμούν τον κίνδυνο χιονοστιβάδας στο πεδίο με τα κατάλληλα τεστ συνοχής της χιονοκάλυψης.
- Πραγματοποιούν έρευνα διάσωσης θύματος χιονοστιβάδας με πομποδέκτη, ράβδο αναζήτησης, φτυάρι.
- Υποστηρίζουν την ασφαλή κίνηση της ομάδας τους στο χιονισμένο πεδίο.
- Ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες προγραμμάτων χειμερινής πεζοπορίας για παιδιά, έφηβους και άλλες ευαίσθητες ομάδες.

• **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:** Θεωρία (2), Εργαστήριο (4), Σύνολο (6).

⁹ Mountain Training (2021). *International Mountain Leader Candidate Handbook*. Retrieved from <https://www.mountaintraining.org/Content/Uploaded/Downloads/MLT/a145f7fa-f28c42eba76b9bd388ec754f.pdf>

2.2.Ε ΑΓΓΛΙΚΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός αυτής της μαθησιακής ενότητας είναι η εκμάθηση της ειδικής ορολογίας που σχετίζεται με την ειδικότητα και η βελτίωση του επιπέδου κατανόησης και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου στην αγγλική γλώσσα. Στο πλαίσιο της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες θα μάθουν τυπικές φράσεις που θα τους/τις επιτρέψουν να επικοινωνούν στο περιβάλλον εργασίας τους με απλότητα και σαφήνεια. Επιπλέον, θα διδαχθούν να αξιοποιούν πηγές πληροφόρησης στην αγγλική. Θα μπορούν να συντάσσουν προγράμματα δραστηριότητας στην αγγλική και να τα παρουσιάζουν προφορικά, να προβάλλουν τις δράσεις τους και να τις υποστηρίζουν στα σύγχρονα επικοινωνιακά μέσα. Τέλος, θα μάθουν να καθοδηγούν με άνεση τους/τις αλλοδαπούς/ες πελάτες/ισσες στο πεδίο παρέχοντας την απαραίτητη πληροφόρηση σε απλή, κατανοητή γλώσσα.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Χειρίζονται με μεγαλύτερη άνεση την αγγλική γλώσσα.
- Χρησιμοποιούν την ειδική αγγλική ορολογία.
- Κατανοούν κείμενα και άρθρα για τις υπαίθριες δραστηριότητες που δημοσιεύονται στον ειδικό Τύπο.
- Συνεργάζονται με επαγγελματίες από άλλες χώρες.
- Συντάσσουν προγράμματα δραστηριότητας στην αγγλική γλώσσα.
- Παρουσιάζουν πρόγραμμα δραστηριότητας στην αγγλική γλώσσα.
- Επικοινωνούν με άνεση στα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας, κοινωνικής δικτύωσης.
- Μεταφέρουν με άνεση στους/στις πελάτες/ισσες χρήσιμες πληροφορίες στο πεδίο.
- Εκφέρουν με σαφήνεια οδηγίες προς την ομάδα, απαραίτητες για την ασφάλειά τους.
- Διεκπεραιώνουν τις απαραίτητες ταξιδιωτικές διαδικασίες σε άλλες χώρες.
- Συντάσσουν αιτήματα, ερωτήματα, προτάσεις προς τις αρχές και τους συνεργάτες τους στο εξωτερικό.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2).

2.3 ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄

2.3.Α ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΟΜΑΔΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα έχει σκοπό την ανάδειξη των βασικών εννοιών της ψυχολογίας, της ηγεσίας της ομάδας και της επικοινωνίας στο πλαίσιο των υπαίθριων δραστηριοτήτων. Πρόκειται για δεξιότητες οι οποίες είναι κρίσιμες για την επιτυχία του/της επαγγελματία στον τομέα υπαίθριων δραστηριοτήτων. Κατά τη διάρκεια της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες θα έχουν τη δυνατότητα να

εξοικειωθούν με τις σύγχρονες μεθόδους διαχείρισης, εμφύχωσης και εκπαίδευσης διάφορων πληθυσμιακών ομάδων στην υπαίθρια αναψυχή. Θα εκπαιδευτούν στις μεθόδους διαχείρισης ανηλίκων και εφήβων στην ορεινή πεζοπορία. Επιπλέον, θα ασκηθούν στις βιωματικές τεχνικές τόνωσης ενεργητικότητας, αύξησης υπευθυνότητας και στις τεχνικές καθοδήγησης (coaching). Παράλληλα, θα εκπαιδευτούν στις τεχνικές συνοδείας ομάδας στο πεδίο, στην πρόληψη δυσχερειών και στην επιμέλεια ταξιδιού¹⁰.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναλύουν τη λειτουργία και τα χαρακτηριστικά ομάδων.
- Αναγνωρίζουν τις βασικές αρχές ηγεσίας.
- Επικοινωνούν με τρόπο δομημένο και συνεκτικό.
- Προάγουν την ισότητα και την ενσωμάτωση στην ομάδα τους.
- Προγραμματίζουν δράσεις ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της ομάδας, στοχεύοντας στην προσφορά χρήσιμων βιωματικών εμπειριών.
- Χειρίζονται το μοντέλο ασφαλούς δράσης «3Χ3» στον προγραμματισμό και στην υλοποίηση των προγραμμάτων τους.
- Διαισθάνονται τις ανάγκες της ομάδας στο πεδίο και να προσαρμόζουν τη δράση προβλέποντας εναλλακτικούς στόχους.
- Εξηγούν τους υποκειμενικούς και αντικειμενικούς κινδύνους που ενέχονται στη δραστηριότητα.
- Αξιοποιούν ποικίλα εργαλεία εκπαίδευσης για την ασφαλή κίνηση της ομάδας στο πεδίο.
- Εφαρμόζουν διάφορες τακτικές για την αποτελεσματική κίνηση της ομάδας στο πεδίο.
- Διευθετούν στο πεδίο αρρυθμίες και μικροπροβλήματα της ομάδας.
- Οργανώνουν και να διαχειρίζονται προγράμματα πεζοπορίας σε ορεινές, ημι-ορεινές, παραθαλάσσιες περιοχές και νησιά: επιλογή και χάραξη διαδρομής, εξοπλισμός, μετακινήσεις, διατροφή, διανυκτερεύσεις, εναλλακτικοί στόχοι.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:**
Θεωρία (4), Εργαστήριο (3), Σύνολο (7).

2.3.B ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στο πλαίσιο της ενότητας «Πρώτες Βοήθειες στην Ύπαιθρο» οι εκπαιδευόμενοι/ες θα έχουν τη δυνατότητα να εξασκηθούν στην παροχή πρώτων βοηθειών (βασικό επίπεδο) και να εξοικειωθούν με τις τεχνικές παροχής τους σε έκτακτες καταστάσεις στο ορεινό πεδίο. Θα μάθουν να αξιολογούν το επείγον περιστατικό, τις διαδικασίες αναφοράς περιστατικού και προσέγγισης της σκηνής ατυχήματος,

¹⁰ ELESΑ (2015). *European Learning Syllabus for Outdoor Animators*. Retrieved from http://ecoe.eu/wpcontent/uploads/2017/09/ELESΑ_Section_02_Deliverable_13f_The_Learning_Syllabus_GR.pdf

καθώς και τις πρώτες ενέργειες. Επιπλέον, θα κάνουν πρακτική στην αντιμετώπιση τραυμάτων και στην παροχή βοήθειας με άσχημες συνθήκες: δύσβατο πεδίο, σκοτάδι, δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Θα είναι σε θέση να εκτιμούν βασικά συμπτώματα ασθένειας και να προτείνουν λύσεις για την ανακούφισή τους. Παράλληλα, θα εξοικειωθούν με τις υγειονομικές διαδικασίες ταξιδιού εξωτικών προορισμών και την οργάνωση ομαδικού φαρμακείου¹¹.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Κατανοούν και να αναγνωρίζουν συμπτώματα.
- Εκτιμούν τραυματισμούς.
- Προσφέρουν Πρώτες Βοήθειες ακολουθώντας τα σύγχρονα πρωτόκολλα.
- Παρέχουν τις βασικές τεχνικές (ΚΑΡΠΑ, χρήση εξωτερικού απινιδωτή, θέση ανάνηψης).
- Παρέχουν τη βασική περιποίηση στο θύμα.
- Οργανώνουν βασικό φαρμακείο για ατομική, αλλά και ομαδική χρήση.
- Αναγνωρίζουν βασικά στοιχεία για ασθένειες, χαρακτηριστικές του ορεινού περιβάλλοντος, όπως κρυολόγημα, άλγος, υποθερμία, θερμοπληξία, αλλεργίες, λιποθυμία κ.λπ.
- Αναγνωρίζουν βασικά στοιχεία για τους τραυματισμούς, χαρακτηριστικούς του ορεινού περιβάλλοντος.
- Πραγματοποιούν ακινητοποίηση, περίδεση, περιποίηση τραύματος, εγκαύματος, τσιμπήματος, δήγματος.
- Προτείνουν πρακτικές λύσεις για την ανακούφιση διάφορων σχετικών συμπτωμάτων.
- Εφαρμόζουν τα προβλεπόμενα υγειονομικά πρωτόκολλα στα ταξίδια τους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:**
Θεωρία (1), Εργαστήριο (4), Σύνολο (5).

2.3.Γ ΔΙΑΣΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΗΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας είναι να αναδείξει τις διάφορες πρακτικές διαχείρισης κρίσης σε ομάδα που βρίσκεται στο ορεινό περιβάλλον. Στο πλαίσιο της ενότητας θα προσδιοριστεί καταρχήν τι συνιστά κρίση και θα αναλυθούν με παραδείγματα οι κύριες αιτίες κρίσεων σε ομάδες που κινούνται στην ύπαιθρο. Θα παρουσιαστούν οι συνθήκες διάσωσης και ανταπόκρισης σε επείγουσα κλήση σε Ελλάδα και εξωτερικό. Θα αναπτυχθούν οι βασικές τακτικές διαχείρισης της ομάδας σε περίπτωση ατυχήματος και οι διαδικασίες διαφυγής-αποχώρησης από το πεδίο. Παράλληλα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα έχουν τη δυνατότητα να εξοικειωθούν με την εφαρμογή διάφορων πρωτοκόλλων έκτακτης

¹¹ Emergency Care & Safety Institute (2019). *Wilderness First Aid: Emergency Care in Remote Locations*, Fifth Edition. Retrieved from <https://www.ecsinstitute.org/catalog/productdetails/9781284147681>

ανάγκης. Τέλος, θα εξασκηθούν στις τεχνικές διάσωσης σε μη οργανωμένο περιβάλλον με ή χωρίς εξωτερική βοήθεια και στον χειρισμό των βασικών μέσων ραδιοεπικοινωνίας¹².

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Χειρίζονται τα εγχώρια και διεθνή πρωτόκολλα αντιμετώπισης κρίσης.
- Περιγράφουν διάφορες διαδικασίες κλήσης έκτακτης ανάγκης.
- Ανταποκρίνονται στις ανάγκες ενημέρωσης των συνεργείων διάσωσης, των αρχών, των συγγενών και των συνεργατών τους, σε περίπτωση ατυχήματος.
- Σχεδιάζουν και να πραγματοποιούν διάσωση αυτοσχέδια ή σε συνεργασία με τρίτους.
- Κατασκευάζουν πρόχειρα φορεία και νάρθηκες.
- Καθοδηγούν με ασφάλεια και να φροντίζουν την ομάδα σε καταστάσεις κρίσης.
- Αντιμετωπίζουν καταστάσεις στρες της ομάδας κατά την εκδήλωση κρίσης.
- Χειρίζονται βασικά μέσα επικοινωνίας, όπως ασύρματος και δορυφορικό τηλέφωνο.
- Αξιοποιούν το ειδικό ραδιοδίκτυο για την ορεινή διάσωση στην Ελλάδα.
- Αξιολογούν τους κινδύνους κατά την επιχείρηση διάσωσης.
- Παρέχουν πληροφορίες στην κλήση ανάγκης σύμφωνα με τα πρωτόκολλα.
- Αναγνωρίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς της οργανωμένης διάσωσης και αεροδιάσωσης.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4).

2.3.Δ ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΥΗΜΕΡΕΣ ΠΕΖΟΠΟΡΙΕΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα στοχεύει στην ανάλυση των βασικών θεμάτων που εμπλέκονται στην οργάνωση και επιμέλεια πολυήμερου προγράμματος πεζοπορίας (trekking) σε Ελλάδα, εξωτερικό και εξωτικούς προορισμούς. Επιπλέον, αναλύεται η βασική θεωρία για την κατασκήνωση στην ύπαιθρο. Στο πλαίσιο της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες θα εξασκηθούν στην οργάνωση κατασκήνωσης και στη χρήση του ειδικού εξοπλισμού (αντίσκηνα κ.λπ.). Θα εξοικειωθούν με τις ιδιαιτερότητες παρασκευής γευμάτων στην ύπαιθρο και τη χρήση του σχετικού εξοπλισμού. Επίσης, θα έρθουν σε επαφή με την πρακτική

¹² Curtis, R. (2015). *The Risk Assessment & Safety Management Model (RASM)*. Retrieved from <https://www.outdoored.com/sites/default/files/documents/files/Risk%20Assessment%20%26%20Safety%20Management%20Model.pdf>

της υπαίθριας διαβίωσης και της αναγκαστικής διανυκτέρευσης (βίνουας) με την ανάπτυξη σχετικών σεναρίων σε ορεινό περιβάλλον¹³.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Κατανοούν τα διαφορετικά στάδια οργάνωσης ενός ταξιδιού στο εσωτερικό ή/και στο εξωτερικό.
- Αναγνωρίζουν τις ανάγκες και τους περιορισμούς κατάρτισης πολυήμερων προγραμμάτων.
- Εφαρμόζουν τις βασικές αρχές επιμέλειας ταξιδιού κατά την υλοποίηση πολυήμερων προγραμμάτων.
- Αναγνωρίζουν την ανάγκη αυξημένης φροντίδας της ομάδας κατά τη διάρκεια ταξιδιών.
- Διαχειρίζονται ακόμη και σύνθετα προβλήματα σε όλες τις φάσεις του ταξιδιού χωρίς εξωτερική βοήθεια: κρατήσεις, μετακινήσεις, handling, διαπιστεύσεις, γραφειοκρατία, διαμονές, διατροφή, τοπικές συνεργασίες, καθυστερήσεις, μικροατυχήματα.
- Οργανώνουν και να επιμελούνται κατασκηνώσεις στην ύπαιθρο.
- Χειρίζονται τον ειδικό εξοπλισμό, αντίσκηνα, υπνόσακο, υπόθεμα, σκεύη.
- Προετοιμάζουν γεύματα, ροφήματα για αυτούς/ές και την ομάδα με ελάχιστο εξοπλισμό.
- Κατασκευάζουν πρόχειρα καταλύματα.
- Οργανώνουν αναγκαστική διανυκτέρευση για την ομάδα.
- Ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες και στις αυξημένες ανάγκες των υπαίθριων κατασκηνώσεων για παιδιά, έφηβους και άλλες ευαίσθητες ομάδες.
- Αναγνωρίζουν τη σημασία της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και τους παράγοντες που την επηρεάζουν.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:**
Θεωρία (1), Εργαστήριο (3), Σύνολο (4).

2.4 ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄

2.4.A ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή αυτή ενότητα πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου στο ορεινό πεδίο, δηλαδή στον πραγματικό χώρο εργασίας της ειδικότητας. Οι εκπαιδευόμενοι/ες αναπτύσσουν και βελτιώνουν τις τεχνικές δεξιότητές τους στην κίνηση στο απαιτητικό πεδίο, στην ασφάλεια και στην καθοδήγηση ομάδων. Παράλληλα, εξοικειώνονται με συγκεκριμένες ορεινές περιοχές, όπου οργανώνουν και πραγματοποιούν μονοήμερες ή πολυήμερες αναβάσεις και διασχίσεις σε

¹³ Βουτυρόπουλος, Γ. & Μπελογιάννης, Χρ. (2010). *Η τέχνη του βουνού*, τόμος Α΄, Μαρούσι: Ανεβαίνοντας.

δημοφιλή μονοπάτια και αξιοποιούν τις ικανότητές τους σε μια τουλάχιστον εξόρμηση σε άγνωστο μη καταγεγραμμένο πεδίο. Τέλος, συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις φορέων σχετικές με διάνοιξη/συντήρηση μονοπατιών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

A. Στο απαιτητικό και χειμερινό πεδίο (κίνηση και ασφάλεια, χειμερινό βουνό)

- Κινούνται με άνεση και ταχύτητα σε δύσκολο τερέν: θαμνώδες-βραχώδες-απότομο έδαφος, σάρες, στενές κόψεις, ξερές κοίτες ποταμών, ρυάκια, εποχικές χιονούρες, χιονισμένο πεδίο μικρής-μέσης κλίσης.
- Χειρίζονται τους βασικούς κόμπους, όπως «καντιλίτσα», «8άρι», «ψαλιδιά», «ψαρόκομπο», «μασάρ».
- Χειρίζονται τους βασικούς κόμπους και φιξάρουν σκοινί σε δέντρα, βράχους ή μόνιμες αγκυρώσεις.
- Αντικαθιστούν πρόσκαιρα όπου πρέπει, φθαρμένα μόνιμα σκοινιά σε αγκυρώσεις βράχου ή να συμπληρώνουν τμήματά τους που λείπουν.
- Κατανοούν τις βασικές αρχές κίνησης σε βραχώδες πεδίο και να υποστηρίζουν την ασφάλεια της ομάδας τους σε σύντομες, εκτεθειμένες βραχώδεις ζώνες.
- Διευκολύνουν την κίνηση μέλους της ομάδας σε επικλινές, ολισθηρό έδαφος ή κατά τη διάσχιση ρυακιού με/χωρίς σκοινί και να αντιλαμβάνονται εγκαίρως πότε υφίσταται αυτή η ανάγκη.
- Αξιολογούν με τεστ τομής και κολόνας τη χιονοκάλυψη.
- Καθοδηγούν και να εκπαιδεύουν την ομάδα τους στη χρήση των χιονορακέτων.

B. Σε καταστάσεις ανάγκης (διαχείριση κρίσης, προσανατολισμός)

- Προσανατολίζονται με χάρτη και πυξίδα σε δύσκολες συνθήκες και να εντοπίζουν την ακριβή θέση τους με στόχευση τριών ή δύο σημείων του ορίζοντα.
- Εκτελούν διάφορα σενάρια διάσωσης σε καλοκαιρινό ή χειμερινό βουνό.
- Πραγματοποιούν αναζήτηση θύματος χιονοστιβάδας με χρήση ράβδου και πομποδέκτη.

Γ. Στην καθοδήγηση ομάδας στο πεδίο (συνοδεία και καθοδήγηση ομάδας, πολυήμερα ταξίδια, κατασκήνωση)

- Έχουν εμπειρία και γνώση από 10 τουλάχιστον δημοφιλή μονοπάτια σε διάφορα βουνά της χώρας.
- Επιλύουν σύνθετα προβλήματα στο πεδίο και να γνωρίζουν τις οδούς διαφυγής-εκκένωσης που αυτό προσφέρει.
- Προετοιμάζουν και να πραγματοποιούν διανυκτερεύσεις στην ύπαιθρο.

- Οργανώνουν και να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις καθαρισμού και συντήρησης μονοπατιών.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα:**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (20), Σύνολο (20).

Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

1.1 Θεωρητική κατάρτιση

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

Για τη συγκεκριμένη ειδικότητα και για τις εκπαιδευτικές συναντήσεις που περιλαμβάνουν θεωρητική διδασκαλία, είναι απαραίτητη η χρήση αίθουσας διδασκαλίας με μεγάλο πίνακα, όπου ο/η εκπαιδευτής/τρια θα μπορεί να παραθέτει σημειώσεις και σχήματα.

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

Για τη συγκεκριμένη ειδικότητα και για τις εκπαιδευτικές συναντήσεις που περιλαμβάνουν θεωρητική διδασκαλία, ο επιθυμητός εξοπλισμός θα πρέπει να λειτουργεί συμπληρωματικά και επικουρικά στις σημειώσεις του/της εκπαιδευτή/τριας. Μέσα όπως ψηφιακός προβολέας, ηλεκτρονικός υπολογιστής με σύνδεση στο διαδίκτυο και ηχεία και γενικά κάθε συσκευή που αναπαράγει οπτικό ή οπτικοακουστικό υλικό σχετικό με την εκπαιδευτική συνάντηση θα προσθέσει ποιότητα και θα ενισχύσει την κατανόηση της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

1.2 Εργαστήρια

+Η έννοια του Εργαστηρίου για την ειδικότητα Συνοδός Βουνού

Ως «Εργαστήριο» της ειδικότητας Συνοδός Βουνού νοείται το πραγματικό περιβάλλον άσκησης των επαγγελματικών του/της δραστηριοτήτων, δηλαδή το βουνό. Για την πραγματοποίηση των εργαστηρίων στις διάφορες θεματικές ενότητες απαιτείται η εξασφάλιση πεδίων που να προσομοιάζουν σε συνθήκες με αυτές που επικρατούν στα ελληνικά βουνά. Η επιλογή ενός πεδίου ή περιοχής, ως χώρου πρακτικής εκπαίδευσης επίσης, πρέπει να:

- Προσφέρει την μεγαλύτερη δυνατή ασφάλεια
- Συμβάλει σαν χώρος στην εκπαιδευτική διαδικασία
- Είναι σε κοντινή απόσταση από την έδρα του ιδρύματος

Να σημειωθεί ότι πρέπει να προκρίνεται το φυσικό πεδίο και να αποφεύγεται η επιλογή αστικών αλσών, πάρκων, αυλών σχολείων κλπ σαν χώρος εργαστηρίου της Ειδικότητας. Ένα τελευταίο κριτήριο που πρέπει να καλύπτεται στην επιλογή, αφορά στην πλήρωση των ειδικών συνθηκών αναφοράς της συγκεκριμένης Θεματικής Ενότητας. Για την Θεματική Ενότητα «Προστασία Ορεινού Περιβάλλοντος» μπορεί να

είναι αρκετό σαν εργαστήριο κάποιο περιαστικό δάσος, όμως για την Θεματική Ενότητα «Τεχνικές Κίνησης και Ασφάλεια» απαιτείται τερέν που να περιλαμβάνει βραχώδες πεδίο, πυκνή βλάστηση, χαράδρες και ρεματιές, ενώ για την Θεματική Ενότητα «Χειμερινό Βουνό» πεδίο με χιονοκάλυψη, που μπορεί να είναι πλησίον ή εντός ορίων ενεργού χιονοδρομικού κέντρου για περισσότερη ασφάλεια. Πιο απαιτητική αναδεικνύεται η Θεματική Ενότητα «Τεχνική Κατάρτιση στο πεδίο», που περιλαμβάνει αρκετές αναβάσεις σε βουνά με διανυκτερεύσεις σε καταφύγιο ακόμη και σε αντίσκηνο και τα οποία επιλέγονται με κριτήριο την κλιμακωτή δυσκολία τους, ο προγραμματισμός αυτών των εξορμήσεων τυγχάνει ειδικής μέριμνας.

Μια ποιοτική ημέρα στο «εργαστήριο»

Η ποιότητα της βιωματικής εκπαίδευσης στο βουνό δηλαδή στο πραγματικό εργαστήριο της ειδικότητας Συνοδός Βουνού, εξαρτάται από τις συνθήκες του καιρού και του τερέν, τις δυνατότητες εξερεύνησης και ανακάλυψης νέων τόπων, εμπειριών και γνώσεων και από τον βαθμό πνευματικής και σωματικής δοκιμασίας στην οποία υποβάλλονται οι εκπαιδευόμενοι/ες. Αυτές οι ημέρες εκπαίδευσης συνεισφέρουν πάρα πολύ στην ανάπτυξη και ωρίμανση τους ως ικανών πεζοπόρων και θα πρέπει να οργανώνονται με επιμέλεια. Συνήθως μια επιτυχής ημέρα εκπαίδευσης στο βουνό πληροί κάποια από τα παρακάτω κριτήρια:

- Ατομική εμπλοκή στην οργάνωση και καθοδήγηση.
- Χρήση δεξιοτήτων προσανατολισμού.
- Εξεύρεση συνθηκών και τερέν ομοιών των βουνών.
- Αύξηση γνώσεων, καλλιέργεια δεξιοτήτων.
- Πρόκριση της ασφάλειας.
- Η εξόρμηση διαρκεί τουλάχιστον 5 ώρες.
- Αντιμετώπιση τυχόν δυσχερειών με επιτυχία.
- Ανάβαση σε κύρια κορυφή.

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

Στην ειδικότητα του Συνοδού Βουνού ως «εργαστήριο» θεωρείται το φυσικό πεδίο άσκησης των δραστηριοτήτων του, η ύπαιθρος, το βουνό, όπου οι εκπαιδευτικές ώρες των εργαστηρίων μπορούν να συμπτυχθούν σε αναλογία έως 12 διδακτικών ωρών την ημέρα. Το πεδίο αυτό, λόγω της ιδιομορφίας του, της εποχής και των καιρικών συνθηκών, απαιτεί ειδικό εξοπλισμό, ατομικό και ομαδικό, σχετικό με την πεζοπορία για την ασφάλεια και υγιεινή των συμμετεχόντων/ουσών. Οι εκπαιδευόμενοι/ες θα πρέπει να μεριμνήσουν για την απόκτηση και την καλή διατήρηση του ατομικού τους εξοπλισμού.

Ο απαραίτητος ατομικός εξοπλισμός περιλαμβάνει: ορειβατικό σακίδιο 30-40 λίτρων, παπούτσια πεζοπορίας, φακό κεφαλής, παντελόνι πεζοπορίας (ελαφρύ), αντιανεμικό τζάκετ, ζακέτα φлис (fleece), γάντια φлис, καπέλο, γυαλιά ηλίου, παπούρι, αλουμινοκουβέρτα ή σάκο μπιβουάκ (bivouac), πυξίδα, αναπτήρα, σφυρίχτρα, σουγιά, ατομικό φαρμακείο. Στο χειμερινό πεδίο επιπλέον χειμερινές μπότες πεζοπορίας, χειμερινές κάλτσες, αδιάβροχες γκέτες, θερμοεσώρουχα, παντελόνι χειμερινό (φлис ή σοφτσελ), τζάκετ αδιάβροχο, σκούφο, γάντια σκι.

Ο απαραίτητος ομαδικός εξοπλισμός περιλαμβάνει ομαδικό φαρμακείο, δυναμικά και στατικά σκοινιά 30-60 μέτρων, ιμάντες και κρίκους αναρρίχησης, χιονορακέτες, που τα διαθέτει και τα συντηρεί ο φορέας που πραγματοποιεί την εκπαίδευση. Στις προβλεπόμενες από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα δραστηριότητες σε ορεινό περιβάλλον ενδείκνυται η διαμονή ή/και η διανυκτέρευση σε καταλύματα και ορειβατικά καταφύγια με κατάλληλες υποδομές για τις ανάγκες της εκπαίδευσης, όπως ηλεκτρικό ρεύμα, αίθουσα διδασκαλίας κ.ά.

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

Ο επιθυμητός εξοπλισμός περιλαμβάνει ομαδικά υλικά που χρησιμοποιούνται στο πεδίο επικουρικά και σε συγκεκριμένες μαθησιακές υποενότητες (π.χ. προσανατολισμός, χιονοστιβάδες κ.λπ.), όπως υλικό πρώτων βοηθειών, αντίσκηνα τριών εποχών, ασύρματος, gps, ορειβατικοί χάρτες βουνών, αναρριχητικό κράνος και ζώνη ασφαλείας, φτυάρι χιονιού, ράβδος αναζήτησης θύματος χιονοστιβάδας και πομποδέκτης τύπου arva.

2. Διδακτική μεθοδολογία

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών συναντήσεων, αξιοποιείται η συμμετοχική ή/και βιωματική διδασκαλία. Έχοντας ως σημείο εκκίνησης τις βασικές αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων αλλά και τη σύνδεση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας, η εκπαίδευση έχει ένα διπλό σημείο αναφοράς: την ενεργή ανταπόκριση στις μαθησιακές ανάγκες της συγκεκριμένης κάθε φορά ομάδας εκπαιδευομένων, με άξονα προσανατολισμού τις ανάγκες που προκύπτουν στο περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ο/η εκπαιδευτής/ρια οργανώνει και καθοδηγεί την εκπαιδευτική πράξη, επιλύει τυχόν ανακύπτοντα προβλήματα, υποστηρίζει, ανατροφοδοτεί και ενδυναμώνει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες. Διαμεσολαβεί, διευκολύνει και ενισχύει τη διαδικασία μάθησης, σε ομαδικό και σε ατομικό επίπεδο, συνδέοντας την κατάρτιση με τον κόσμο της εργασίας.

Η συμμετοχική και βιωματική εκπαίδευση διαμορφώνει ένα δημιουργικό περιβάλλον μάθησης και ενισχύει την αλληλεπίδραση εκπαιδευτή/τριας και εκπαιδευομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν αντιληπτές αλλά και να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία οι ανάγκες, οι ιδιαιτερότητες, οι δυνατότητες, οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι εμπειρίες της συγκεκριμένης ομάδας των καταρτιζομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν πρακτικές και ρεαλιστικές συνδέσεις με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ένα αλληλεπιδραστικό περιβάλλον μάθησης υποστηρίζουν η χρήση σύντομων εμπλουτισμένων εισηγήσεων και η συχνή εφαρμογή συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών και μέσων. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η ενίσχυση της συμμετοχής των καταρτιζομένων υποβοηθείται ενεργά με την αξιοποίηση απλών τεχνικών, όπως ο καταιγισμός ιδεών, οι ερωτήσεις-απαντήσεις ή η συζήτηση, οι ατομικές ή/και ομαδικές ασκήσεις εφαρμογής ή επίλυσης προβλήματος, η προσομοίωση, η εργασία

σε ομάδες, οι μελέτες περίπτωσης. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αξιοποιούν τις παραπάνω ή ανάλογες εκπαιδευτικές τεχνικές αντλούν τα θέματά τους από τη θεματολογία της κάθε μαθησιακής ενότητας, καθώς και από τα σχετικά ζητήματα που συνδέονται με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας.

Η εκπαίδευση σε συγκεκριμένες –ατομικές ή/και ομαδικές– δραστηριότητες μέσα στην τάξη και στα εργαστήρια προετοιμάζει τα μέλη της ομάδας για τη συμμετοχή τους στην πρακτική άσκηση/μαθητεία. Η σταδιακή εξειδίκευση της γνώσης, η ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων/ικανοτήτων, καθώς και η καλλιέργεια κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών σε ζητήματα που αφορούν την απασχόληση στην ειδικότητα προετοιμάζουν τη συγκεκριμένη κάθε φορά ομάδα εκπαιδευομένων για τα επόμενα βήματα. Το πρόγραμμα κατάρτισης συνδυάζει την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων με την ανάπτυξη αναγκαίων πρακτικών δεξιοτήτων για την αποτελεσματική άσκηση του επαγγέλματος.

Σε ανάλογη κατεύθυνση, στο πλαίσιο της πρακτικής εφαρμογής της ειδικότητας δίνεται και η δυνατότητα ανάπτυξης διαθεματικών προγραμμάτων/σχεδίων δραστηριοτήτων («project»), με σύγχρονη εφαρμογή διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και θεματικών. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες μπορούν να αναπτύσσονται σε μεγαλύτερη ή μικρότερη χρονική έκταση και να συμπεριλαμβάνουν, ενδεικτικά, επισκέψεις σε χώρους εργασίας και εγκαταστάσεις παραγωγής, συναντήσεις με έμπειρους επαγγελματίες της ειδικότητας ή ειδικούς του συγκεκριμένου παραγωγικού τομέα και κλάδου, υλοποίηση ομαδικών εργασιών με συνδυασμό διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και υπό την καθοδήγηση ομάδας εκπαιδευτών/τριών ή ακόμη και δημιουργία ομάδων εκπαιδευομένων με στόχο την αμοιβαία άσκηση, μελέτη και αλληλοδιδασκαλία. Οι παραπάνω δραστηριότητες μπορούν να αξιοποιηθούν και αυτόνομα – ανεξάρτητα δηλαδή από την υλοποίηση ενός συνολικότερου project.

3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης

Για την προστασία των καταρτιζομένων, τόσο στο πλαίσιο της αίθουσας διδασκαλίας και των εργαστηριακών χώρων στο ΙΕΚ όσο και στο πλαίσιο των επιχειρήσεων για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης/μαθητείας, τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διατάξεις για τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στην ειδικότητα και το επάγγελμα αλλά και ευρύτερα όπως προβλέπονται ιδίως από:

- Τον κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (βλ. Ν. 3850/2010), όπως ισχύει.
- Τις διατάξεις του κτιριοδομικού κανονισμού (βλ. 3046/304/89-ΦΕΚ 59/Δ/3-02-89), όπως ισχύει.
- Τον κανονισμό λειτουργίας των εργαστηριακών κέντρων (ΦΕΚ 1318 Β΄/2015), όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ 3938/Β/26-8-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ’ αριθμ. Κ5/97484 με θέμα την «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων», όπως ισχύει.

- Το ΦΕΚ 4146/Β/9-9-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3, με θέμα το «Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας», όπως ισχύει.

Παρακάτω παρατίθενται οι βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας, καθώς και ο σχετικός αναγκαίος εξοπλισμός για τις συνθήκες άσκησης της ειδικότητας:

3.1 Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας

Για τις εκπαιδευτικές συναντήσεις που πραγματοποιούνται εκτός αιθουσών:

- Επιλογή πεδίου εκπαίδευσης που πληροί τα βασικά κριτήρια με την εξής σειρά: ασφάλεια, εγγύτητα, καταλληλότητα.
- Χρήση εξοπλισμού ασφαλείας στο εκτεθειμένο πεδίο.
- Κατάρτιση πρωτοκόλλου επείγουσας κατάστασης.
- Συνεχής έλεγχος και φροντίδα ομάδας κατά την εκπαίδευση.
- Πλήρες ομαδικό φαρμακείο.

3.2 Μέσα ατομικής προστασίας

Για τις μαθησιακές ενότητες που πραγματοποιούνται εκτός αιθουσών:

- Πιστοποιημένος ατομικός και ομαδικός ειδικός εξοπλισμός, σε άριστη κατάσταση.
- Εξοπλισμός ανάγκης (αλουμινοκουβέρτα, φαρμακείο, σουγιάς, σφυρίχτρα).
- Σύστημα προσανατολισμού (χάρτης, πυξίδα, gps).
- Μέσα επικοινωνίας (κινητό τηλέφωνο, ασύρματος).
- Νερό ή/και ρόφημα, σνακ.

***Μέρος Δ' – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ***

1. Ο Θεσμός της πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση συνδέεται άρρηκτα με τη θεωρητική κατάρτιση, αφού κατά τη διάρκειά της οι πρακτικά ασκούμενοι/ες ανακαλούν τη θεωρητική και εργαστηριακή γνώση για να την εφαρμόσουν στην πράξη και να αντεπεξέλθουν στις εργασίες που τους ανατίθενται. Καλούνται να αναλάβουν συγκεκριμένα καθήκοντα και να δώσουν λύση σε πρακτικά προβλήματα που ανακύπτουν, υπό την εποπτεία των εκπαιδευτών/τριών. Έτσι, ο θεσμός της πρακτικής άσκησης στοχεύει στην ανάπτυξη επαγγελματικών ικανοτήτων/δεξιοτήτων σχετικών με την ειδικότητα, στην ενίσχυση της επαφής με τον εργασιακό χώρο και στην προετοιμασία των εκπαιδευομένων για την παραγωγική διαδικασία, μέσω της απόκτησης εμπειριών ιδιαίτερα χρήσιμων για τη μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία.

Αναλυτικότερα, η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους εκπαιδευόμενους των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Άρθρο 27 του Ν. 4763/2020 για το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης).

Στη συνέχεια αναφέρονται χρήσιμες πληροφορίες για το θεσμό της πρακτικής άσκησης, όπως περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία, και που αφορούν τις βασικές προϋποθέσεις, τον τρόπο και τους όρους υλοποίησής της.

Διάρκεια πρακτικής άσκησης

Η συνολική διάρκεια της περιόδου πρακτικής άσκησης είναι εννιακόσιες εξήντα (960) ώρες. Οι ώρες πρακτικής ανά ημέρα καθορίζονται σε τέσσερις (4) έως οκτώ (8) ανάλογα με τη φύση και το αντικείμενο της ειδικότητας κατάρτισης του/της ασκούμενου/ης. Δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.

Η περίοδος της πρακτικής άσκησης της ειδικότητας «Συνοδός Βουνού» μπορεί να είναι συνεχιζόμενη ή τμηματική, ύστερα από την επιτυχή ολοκλήρωση της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης του δεύτερου (2ου) εξαμήνου και πρέπει να ολοκληρωθεί εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη λήξη του τελευταίου εξαμήνου θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης.

Όροι υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση δύναται να πραγματοποιείται σε θέσεις που προσφέρονται από φυσικά πρόσωπα, ΝΠΔΔ, ΝΠΙ., δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ α' και β' βαθμού και επιχειρήσεις. Εξαιρούνται οι φορείς:

- α) Προσωρινής απασχόλησης
- β) Τα νυχτερινά κέντρα
- γ) Παροχής καθαριότητας και φύλαξης
- δ) Τα πρακτορεία τυχερών παιχνιδιών
- ε) Κάθε επιχείρηση στην οποία δεν είναι εφικτός ο έλεγχος της εκπαίδευσης από τον αρμόδιο φορέα.

Ο/η εκπαιδευόμενος/η ΙΕΚ, προκειμένου να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση, υπογράφει ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης με τον εργοδότη, η οποία θεωρείται από το ΙΕΚ φοίτησης. Η ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης δεν συνιστά σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

Βασικός συντελεστής για την επιτυχή υλοποίηση της πρακτικής άσκησης είναι και ο/η εκπαιδευτής/τρια της επιχείρησης ή υπηρεσίας ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την παρακολούθηση και υποστήριξη των ασκούμενων. Σε αυτή την κατεύθυνση, ο/η εργοδότης/τρια ορίζει έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «Εκπαιδευτή στον χώρο εργασίας», ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας και την παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης.

Η παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης γίνεται μέσω του βιβλίου πρακτικής άσκησης. Αναλυτικότερα, σε αυτό καταγράφει ο/η ίδιος/α πρακτικά ασκούμενος/η κατά εβδομάδα τις εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκε και περιγράφει συνοπτικά τα καθήκοντα που του/της ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης. Κάθε εβδομαδιαία καταχώριση ελέγχεται και υπογράφεται από τον εκπαιδευτή στον χώρο εργασίας.

2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η

2.1 Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Για την έναρξη της πρακτικής άσκησης στην ειδικότητα «Συνοδού Βουνού», οι εκπαιδευόμενοι/ες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δεύτερο (2ο) εξάμηνο φοίτησης στα ΙΕΚ. Στην περίπτωση αυτή, μπορούν πια να τοποθετηθούν σε θέση πρακτικής της ειδικότητάς τους.

2.2 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης είναι η γνώση και η εφαρμογή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων κάθε εμπλεκόμενου μέλους όπως ορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία. Στη συνέχεια παρατίθενται κάποια δικαιώματα και υποχρεώσεις των πρακτικά ασκούμενων.

➤ **Δικαιώματα πρακτικά ασκούμενων**

1. Τμηματική ή συνεχόμενη υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.
2. Δυνατότητα αποζημίωσης η οποία ορίζεται στο 80% του νόμιμου, νομοθετημένου, κατώτατου ορίου του ημερομίσθιου του ανειδίκευτου εργάτη ή όπως αυτό διαμορφώνεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών

Υποθέσεων ή αναλογικά εάν η ημερήσια διάρκεια της πρακτικής είναι μικρότερη των οκτώ (8) ωρών. Η αποζημίωση καταβάλλεται στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης. Σε περίπτωση μη δυνατότητας χρηματοδότησης της αποζημίωσης της πρακτικής άσκησης, δεν υφίσταται η υποχρέωση αποζημίωσής της, παρά μόνο η υποχρέωση του εργοδότη να αποδίδει τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές.

3. Υπαγωγή στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) για τον κλάδο του ατυχήματος. Για την ασφάλισή του/της, καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 2217/1994 (Α' 83) ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες βαρύνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εργοδότης) στο οποίο υλοποιείται η πρακτική άσκηση.
4. Δικαίωμα αναφοράς στο ΙΕΚ της μη τήρησης των όρων πρακτικής άσκησης.
5. Δικαίωμα διακοπής πρακτικής άσκησης βάσει τεκμηρίωσης και σχετική δήλωση στο ΙΕΚ εποπτείας.
6. Αλλαγή εργοδότη, εφόσον συντρέχει τεκμηριωμένος σοβαρότατος λόγος.
7. Οι πρακτικά ασκούμενοι/ες δεν απασχολούνται την Κυριακή και τις επίσημες αργίες.

➤ **Υποχρεώσεις πρακτικά ασκούμενων**

1. Τήρηση του ημερήσιου ωραρίου πρακτικής άσκησης, όπως ορίζεται στην ειδική σύμβαση.
2. Τήρηση των όρων υγείας και ασφάλειας του εργοδότη.
3. Σεβασμός της κινητής και ακίνητης περιουσίας του εργοδότη.
4. Αρμονική συνεργασία με τα στελέχη του εργοδότη.
5. Προσκόμιση –όπου απαιτείται– όλων των απαραίτητων ιατρικών βεβαιώσεων για την εξάσκηση του επαγγέλματος.
6. Προσκόμιση στο ΙΕΚ των απαραίτητων δικαιολογητικών, πριν από την έναρξη και μετά τη λήξη της πρακτικής άσκησης αλλά και σε περίπτωση διακοπής της.
7. Ενημέρωση σε περίπτωση απουσίας του/της ασκούμενου/ης της επιχείρησης και του ΙΕΚ εποπτείας.
8. Τήρηση βιβλίου πρακτικής άσκησης, το οποίο διατίθεται από το ΙΕΚ και στο οποίο αναγράφονται από τους/τις ασκούμενους/ες κατά εβδομάδα οι εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκαν και περιγράφονται συνοπτικά τα καθήκοντα που τους ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης.
9. Προσκόμιση στο τέλος κάθε μήνα στο ΙΕΚ φοίτησης ή εποπτείας της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης για έλεγχο.
10. Υποβολή μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης στο ΙΕΚ φοίτησης συμπληρωμένο με τις εβδομαδιαίες εκθέσεις, τον χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις ημέρες απουσίας, και την επίδοση του/της πρακτικά ασκούμενου/ης. Υποβολή του εντύπου λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) της πρακτικής άσκησης, συμπληρωμένο, υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από τον εργοδότη-νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα απασχόλησης, στο οποίο βεβαιώνεται ότι ο/η εκπαιδευόμενος/η πραγματοποίησε την πρακτική άσκηση στην επιχείρηση/οργανισμό, καθώς και το χρονικό διάστημα αυτής.

11. Άμεση ενημέρωση του ΙΕΚ φοίτησης από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η σε περίπτωση διακοπής της πρακτικής άσκησης και προσκόμιση του βιβλίου πρακτικής και του εντύπου της λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) με τις ημέρες πρακτικής άσκησης που έχουν πραγματοποιηθεί. Για να συνεχίσει ο/η εκπαιδευόμενος/η την πρακτική άσκηση για το υπόλοιπο του προβλεπόμενου διαστήματος στον ίδιο ή σε άλλον φορέα απασχόλησης (εργοδότη), θα πρέπει να ακολουθηθεί εκ νέου η διαδικασία έναρξης πρακτικής. Αν η διακοπή της πρακτικής άσκησης γίνει από τον εργοδότη, τότε οφείλει ο τελευταίος να ενημερώσει άμεσα το ΙΕΚ φοίτησης του πρακτικά ασκούμενου/ης.

2.3 Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Κάθε πρακτικά ασκούμενος/η πραγματοποιεί την πρακτική άσκηση σε τμήματα των φορέων απασχόλησης αντίστοιχα με την ειδικότητά του/της, με την εποπτεία υπεύθυνου του φορέα, ειδικότητας αντίστοιχης με το αντικείμενο κατάρτισής του/της.

Ειδικότερα, στην ειδικότητα «Συνοδός Βουνού» οι εκπαιδευόμενοι/ες πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε **τομείς** που σχετίζονται με την ορεινή πεζοπορία και τις υπαίθριες δραστηριότητες, σε φορείς όπως ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ α' και β' βαθμού και επιχειρήσεις όπως τουριστικά γραφεία, εταιρείες υπαίθριων δραστηριοτήτων, ξενοδοχεία, παιδικές κατασκηνώσεις, τουριστικούς φορείς, σωματεία, καθώς και σε **θέσεις εργασίας** οργανωτή/τριας, συνοδού και εμψυχωτή/τριας πεζοπορικών προγραμμάτων και υπαίθριων δραστηριοτήτων.

3. Οδηγίες για τους εργοδότες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης

Οι εργοδότες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις και να λαμβάνουν υπόψη τους κάποια δεδομένα με γνώμονα τη διασφάλιση της ποιότητας της πρακτικής άσκησης αλλά και τη διευκόλυνση του εκπαιδευτικού έργου. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:

- Παροχή άρτιων συνθηκών για την εκπαίδευση στον χώρο εργασίας, διάθεση κατάλληλων εγκαταστάσεων, μέσων και εξοπλισμού, ορισμός υπεύθυνου εκπαιδευτή για τους εκπαιδευόμενους.
- Τήρηση συνθηκών υγείας και ασφάλειας εργαζομένων και παροχή όλων των απαραίτητων ατομικών μέσων προστασίας κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.
- Ενημέρωση των πρακτικά ασκούμενων για τις δραστηριότητες, τα αντικείμενα και τους τομείς της εργασίας και διευκόλυνση της ομαλής ένταξής τους στο εργασιακό περιβάλλον.
- Συμβολή στην απόκτηση προσωπικών δεξιοτήτων και στη διαμόρφωση εργασιακής κουλτούρας στους πρακτικά ασκούμενους.

- Τήρηση των όρων της σύμβασης πρακτικής άσκησης και στόχευση στα μαθησιακά αποτελέσματα της πρακτικής άσκησης όπως αυτά ορίζονται στον Οδηγό Κατάρτισης της ειδικότητας.
- Απαγόρευση υπέρβασης του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.
- Απαγόρευση πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης νυχτερινές ώρες (22:00-06:00), την Κυριακή και στις επίσημες αργίες.
- Συμπλήρωση και καταχώριση του ειδικού εντύπου «Ε3.5 Αναγγελία Έναρξης/Μεταβολών Πρακτικής Άσκησης» σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του αρμόδιου Υπουργείου, την έναρξη της πρακτικής άσκησης και τη λήξη αυτής για κάθε πρακτικά ασκούμενο. Οι εργοδότες του Δημοσίου υποχρεούνται επιπλέον να καταχωρίζουν το απογραφικό δελτίο κάθε πρακτικά ασκούμενου/ης στο Μητρώο Μισθοδοτούμενων Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα ανωτέρω έγγραφα τηρούνται στο αρχείο εργοδότη, ώστε να είναι διαθέσιμα σε περίπτωση ελέγχου.
- Ο ανώτατος αριθμός πρακτικά ασκούμενων ανά εργοδότη εξαρτάται από τον αριθμό των εργαζομένων όπως αυτός παρουσιάζεται στην ετήσια κατάσταση προσωπικού προς την Επιθεώρηση Εργασίας. Ειδικότερα:
 - α) Οι ατομικές επιχειρήσεις, χωρίς κανέναν εργαζόμενο, μπορούν να δέχονται έναν (1) πρακτικά ασκούμενο.
 - β) Οι εργοδότες που απασχολούν 1-10 άτομα μπορούν να προσφέρουν θέσεις πρακτικής άσκησης που αντιστοιχούν στο 25% (1-2 άτομα) των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας. Ειδικότερα για εργοδότες που απασχολούν 1-5 άτομα, το αποτέλεσμα της ποσόστωσης στρογγυλοποιείται προς τα κάτω, ενώ για εργοδότες που απασχολούν από 6-10 άτομα τα αποτελέσματα της ποσόστωσης στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω.
 - γ) Οι εργοδότες που απασχολούν από 10 και πάνω εργαζομένους μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας, με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) άτομα σε κάθε περίπτωση.
 - δ) Οι εργοδότες που απασχολούν πάνω 250 εργαζομένους μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας ανά υποκατάστημα, με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) άτομα σε κάθε περίπτωση, αν ο αριθμός που προκύπτει από την ποσόστωση είναι μεγαλύτερος. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία δεν διαθέτουν υποκαταστήματα, μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των υπαλλήλων τους.
- Σε περίπτωση που ο εργοδότης παρέχει παράλληλα θέσεις μαθητείας ή πρακτικής άσκησης άλλων εκπαιδευτικών βαθμίδων τα ανωτέρω ποσοστά λειτουργούν σωρευτικά.

4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης

Ο/η εργοδότης/τρια της επιχείρησης που προσφέρει θέση πρακτικής άσκησης ορίζει ένα έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «εκπαιδευτή στον χώρο εργασίας», ο οποίος αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας, την παρακολούθηση της προόδου των εκπαιδευομένων και την ανατροφοδότηση των υπεύθυνων εκπαιδευτών στην εκπαιδευτική δομή.

Αναλυτικότερα, ο/η εκπαιδευτής/τρια είναι το συνδετικό πρόσωπο του εργοδότη της επιχείρησης με την εκπαιδευτική δομή (IEK) και, κατά συνέπεια, έχει συνεχή συνεργασία με αυτήν. Επιπλέον, ο ρόλος αφορά την παροχή συμβουλών, πληροφοριών ή καθοδήγησης, καθώς πρόκειται για ένα άτομο με χρήσιμη εμπειρία, δεξιότητες και εξειδίκευση, το οποίο υποστηρίζει την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των πρακτικά ασκούμενων.

5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης

Κατά τη διάρκεια της *πρακτικής άσκησης* επιδιώκεται η αναβάθμιση των γνώσεων, των επαγγελματικών δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των σπουδαστών/τριων IEK, με αποτέλεσμα την ομαλή μετάβασή τους από την αίθουσα κατάρτισης στον χώρο εργασίας και μάλιστα κάτω από πραγματικές εργασιακές συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτής της μετάβασης και της ομαλής ένταξης, οι πρακτικά ασκούμενοι/ες καλούνται να καλλιεργήσουν όχι μόνο επαγγελματικές δεξιότητες που αφορούν την ειδικότητα και που δεν εξαντλούνται στο πλαίσιο της αίθουσας κατάρτισης και στο πεδίο αλλά και οριζόντιες δεξιότητες που ενισχύουν την επαγγελματική τους συμπεριφορά και καλλιεργούν την περιβαλλοντική αλλά και επιχειρηματική κουλτούρα. Έτσι, η πρακτική άσκηση αποτελεί ένα προπαρασκευαστικό στάδιο κατά το οποίο αναβαθμίζονται οι γενικές και ειδικές γνώσεις, συντελούνται σημαντικές διεργασίες επαγγελματικού προσανατολισμού και διευκολύνεται η επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης δίνεται η δυνατότητα στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η να ασκηθεί στις εργασίες που απορρέουν από τα επιμέρους μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης στην ειδικότητα. Η άσκηση μπορεί να επιτευχθεί μέσω της παρατήρησης της εργασίας, της συμμετοχής σε ομάδα εκτέλεσης της εργασίας, της καθοδηγούμενης εργασίας ή της δοκιμής/αυτόνομης εκτέλεσης της εργασίας από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης για την ειδικότητα «Συνοδός Βουνού» και οι αντίστοιχες ενδεικτικές εργασίες ανά ενότητα κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω εργασίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους/τις πρακτικά ασκούμενους/ες για τη συμπλήρωση του βιβλίου πρακτικής άσκησης.

Πίνακας 4. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων πρακτικής άσκησης

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
A. «Ορεινό περιβάλλον και υπαίθριες δραστηριότητες»	- Κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων των βουνών και των ορεινών περιοχών σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο. - Παρουσίαση της ιστορίας, του πολιτισμού και των φυσικών χαρακτηριστικών του τόπου όπου διεξάγεται η υπαίθρια δραστηριότητα. - Επεξήγηση των διεθνών διατάξεων σε περιοχές διατήρησης/προστασίας της φύσης. - Εφαρμογή των αρχών του κινήματος «δεν αφήνω κανένα ίχνος πίσω μου (Leave No Trace)» στον τόπο υλοποίησης της δραστηριότητας. - Εκπαίδευση των ομάδων συμμετεχόντων/ουσών στα πρότυπα ορθής περιβαλλοντικής συμπεριφοράς.	- Κανονισμοί και οδηγοί με γνωστικό αντικείμενο το περιβάλλον και τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη. - Διαχειριστικά σχέδια των προστατευόμενων περιοχών.
B. «Οργάνωση και διοίκηση στο περιβάλλον εργασίας»	- Κατανόηση της νομικής βάσης για τη ρύθμιση του επαγγέλματος και τη σχετική νομοθεσία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. - Οργάνωση προγραμμάτων σύμφωνα με τους κανονισμούς/ρυθμίσεις	- Εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία σχετική με το επάγγελμα. - Κανονισμοί και ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στην/στον αγορά/τομέα υπαίθριων

	που εφαρμόζονται στην/στον αγορά/τομέα των υπαίθριων δραστηριοτήτων. • Αναγνώριση των κανόνων δεοντολογίας που διέπουν το επάγγελμα. • Έρευνα αγοράς για τη βέλτιστη ασφαλιστική κάλυψη των πελατών/ισών. • Κατανόηση του οικονομικού περιβάλλοντος των δραστηριοτήτων. • Κατάρτιση προϋπολογισμού δραστηριοτήτων με στόχο την κοστολόγηση και τιμολόγησή τους. • Αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων μάρκετινγκ (marketing) και τεχνολογίας διαδικτύου για την προώθηση των υπηρεσιών. • Χρήση με ευχέρεια της ειδικής αγγλικής ορολογίας. • Χρήση της αγγλικής γλώσσας στην προφορική επικοινωνία και στη σύνταξη εντύπων και τουριστικών οδηγών. • Διεξαγωγή και προώθηση προγραμμάτων υπαίθριων δραστηριοτήτων σε	δραστηριοτήτων. • Υποδείγματα σύνταξης προϋπολογισμού δραστηριοτήτων. • Υποδείγματα ασφαλιστικών προγραμμάτων. • Υποδείγματα σχεδίων μάρκετινγκ (marketing). • Πλάνο προωθητικών ενεργειών και πωλήσεων. • Έντυπα προβολής και φόρμες επικοινωνίας στην αγγλική γλώσσα. • Πρότυπα εμπορικής αλληλογραφίας στην αγγλική γλώσσα. • Τουριστικοί οδηγοί εθνικών και διεθνών ορεινών προορισμών.
--	--	--

	διεθνές περιβάλλον.	
Γ. «Κίνηση και ασφάλεια στο βουνό»	• Αξιολόγηση επιπέδου ατομικής και ομαδικής φυσικής κατάστασης στο πεδίο. • Επεξήγηση των βασικών γνώσεων ανατομίας και φυσιολογίας της πεζοπορικής άσκησης. • Καθοδήγηση ομάδας συμμετεχόντων/ουσών σε πεζοπορικές δραστηριότητες, όλες τις εποχές του χρόνου. • Ενημέρωση των πελατών/ισσών για τις συνθήκες διεξαγωγής των δραστηριοτήτων, καθώς και των ενδεχόμενων κινδύνων. • Παρουσίαση των τρόπων χρήσης του εξοπλισμού, μέσων και υλικών. • Χειρισμός κόμπων, ιμάντων, κρίκων ασφαλείας και μόνιμων αγκυρώσεων, με τοποθέτηση πρόσκαιρων σταθερών σκοινιών για την προώθηση με ασφάλεια της ομάδας σε σύντομα, εκτεθειμένα περάσματα. • Παροχή των βασικών κανόνων διατροφής στο πεδίο. • Εφαρμογή κανόνων ασφαλείας των	• Τεστ αξιολόγησης φυσικής κατάστασης. • Ατομικός εξοπλισμός για θερινό ή χειμερινό πεδίο. • Ομαδικός εξοπλισμός για θερινό ή χειμερινό πεδίο. • Εξοπλισμός προσανατολισμού. • Εξοπλισμός επικοινωνίας. • Χάρτες των περιοχών δραστηριοτήτων. • Εξοπλισμός ασφαλείας. • Μετεωρολογικοί χάρτες πρόγνωσης καιρού.

	πελατών/ισσών κατά τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων. • Πρόληψη τραυματισμών. • Εφαρμογή τεχνικών προσανατολισμού και χάραξης πορείας στον χάρτη. • Καθοδήγηση ομάδας σε χιονισμένο πεδίο και σε ορεινό περιβάλλον με δύσκολες συνθήκες (βραχώδες έδαφος, πυκνή βλάστηση, κρύο, ομίχλη, σκοτάδι). • Αναγνώριση βασικών χαρακτηριστικών του καιρού και της μεταβολής του και πρόγνωση με δεδομένα που συλλέγουν/παρατηρούν στο πεδίο. • Αξιολόγηση συνθηκών χιονιού και κινδύνου χιονοστιβάδας. • Πραγματοποίηση έρευνας και διάσωσης σε πεδίο χιονοστιβάδας. • Εκτέλεση και συντονισμός διάνοιξης και συντήρησης πεζοπορικών μονοπατιών.	
Δ. «Συνοδεία και καθοδήγηση ομάδας»	• Ανάλυση των αναγκών διαφορετικών κατηγοριών συμμετεχόντων/ουσών και δημιουργία ανάλογων	• Κατάλογος ορειβατικών καταφυγίων – φορείς διαχείρισής τους και κανονισμός

	προγραμμάτων υπαίθριων δραστηριοτήτων. • Οργάνωση και συντονισμός διεξαγωγής προγραμμάτων για διαφορετικές ομάδες πληθυσμού με εμπλοκή σε όλα τα στάδια. • Υποδοχή και γνωριμία με τους/τις πελάτες/ισσες και παρότρυνση δημιουργίας πνεύματος ομαδικότητας. • Αντίληψη του ρόλου τους και των ευθυνών τους απέναντι σε πελάτες/ισσες αλλά και προς τρίτους. • Κατανόηση της ψυχολογίας και της δυναμικής της ομάδας. • Παροχή εποικοδομητικής ανατροφοδότησης στα μέλη της ομάδας τους. • Ανάλυση και ανταπόκριση με επιτυχία στις ανάγκες διαφορετικών κατηγοριών πελατών/τισσών. • Επικοινωνία με όλους/όλες τους/τις πελάτες/ισσες με παιδαγωγικό τρόπο προσαρμοσμένο στις ατομικές τους ανάγκες. • Αποτελεσματική	λειτουργίας τους. • Εξοπλισμός κατασκήνωσης και εστίασης στην ύπαιθρο. • Τεχνικές διαπροσωπικής επικοινωνίας και διαχείρισης συγκρούσεων. • Τεχνικές συμπεριφοράς πελατών, ψυχολογικές προσεγγίσεις. • Τεχνικές εμπψύχωσης. • Έντυπα πελατών.
--	--	--

	διαχείριση τυχόν συγκρούσεων στην ομάδα. • Ανάλυση με υπευθυνότητα της ασφαλούς μεταφοράς/μετακίνησης των πελατών/ισσών με οχήματα, καθώς και του αντίστοιχου εξοπλισμού των δράσεων που έχουν στην ευθύνη τους. • Χρήση και συντήρηση εξοπλισμού κατασκήνωσης. • Οργάνωση κατασκήνωσης για τη διανυκτέρευση της ομάδας. • Σχεδιασμός, οργάνωση και υλοποίηση πολυήμερων πεζοπορικών προγραμμάτων (trekking) στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. • Οργάνωση και έλεγχος του εφοδιασμού της ομάδας πριν και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού • Διαχείριση έκτακτων καταστάσεων με ή χωρίς βοήθεια.	
--	---	--

Ε. «Διαχείριση κρίσεων και πρώτες βοήθειες στην ύπαιθρο»	• Αναγνώριση συμπτωμάτων διάφορων ασθενειών που σχετίζονται με τη δραστηριότητα και την αξιολόγηση τραυμάτων. • Παροχή των πρώτων βοηθειών στην ύπαιθρο, τόσο σε καλοκαιρινές όσο και σε χειμερινές δραστηριότητες. • Διαχείριση πρωτοκόλλων έκτακτης ανάγκης στην ύπαιθρο και της ομάδας σε κρίσιμες καταστάσεις. • Οργάνωση και διαχείριση σεναρίων τόσο αυτοδιάσωσης όσο και συμμετοχή σε ασκήσεις οργανωμένης ορεινής διάσωσης των επίσημων φορέων.. • Κατασκευή πρόχειρων καταλυμάτων διανυκτέρευσης σε έκτακτες περιστάσεις. • Χρήση κατάλληλου εξοπλισμού επικοινωνίας. • Προσαρμογή της δράσης ανάλογα με την κατάσταση της ομάδας και του περιβάλλοντα χώρου.	• Έντυπα με πρωτόκολλα έκτακτης ανάγκης. • Εξοπλισμός διάσωσης. • Εξοπλισμός επικοινωνίας. • Ομαδικό φαρμακείο. • Εναλλακτικά σενάρια δραστηριότητας/ σενάρια υποχρεωτικής διαφυγής ή απομάκρυνσης από το πεδίο.
--	--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών

Οι εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενες των προγραμμάτων σπουδών των Ινστιτούτων Επαγγελματικής κατάρτισης διαθέτουν την αναγκαία επιστημονική συγκρότηση και επαγγελματική εμπειρία που απαιτείται για τη διδασκαλία κάθε εκπαιδευτικής ενότητας. Τα ελάχιστα απαιτούμενα προσόντα των εκπαιδευτών/τριών ανά μαθησιακή ενότητα είναι τα παρακάτω:

Μαθησιακή ενότητα	Ειδικότητα εκπαιδευτών
Α΄ Εξάμηνο	
ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	Δίπλωμα Δασολογίας-Δασοπονίας και Φυσικού περιβάλλοντος, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Γεωλογίας, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Γεωγραφίας, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Περιβάλλοντος
ΥΠΑΙΘΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	Δίπλωμα επιστήμης Φυσικής αγωγής και αθλητισμού, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Οδηγού Βουνού, ελλείπει αυτών Συνοδός Βουνού πιστοποιημένος από ΕΟΠΠΕΠ με 3ετή εμπειρία, ελλείπει αυτών εμπειροτεχνίτης με 5ετή εμπειρία αποδεικνυόμενη με κάθε πρόσφορο τρόπο
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Δίπλωμα επιστήμης Φυσικής αγωγής και αθλητισμού, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Οργάνωσης και διαχείρισης αθλητισμού, ελλείπει αυτών Συνοδός Βουνού πιστοποιημένος από ΕΟΠΠΕΠ με 3ετή εμπειρία
ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ	Δίπλωμα Οδηγού Βουνού, ελλείπει αυτών Δίπλωμα επιστήμης Φυσικής αγωγής και αθλητισμού, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Συνοδός Βουνού πιστοποιημένος από ΕΟΠΠΕΠ με 3ετή εμπειρία
ΓΕΝΙΚΑ ΑΓΓΛΙΚΑ	Δίπλωμα Αγγλικής γλώσσας και φιλολογίας
Β΄ Εξάμηνο	
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΟΡΕΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	Δίπλωμα Δασολογίας-Δασοπονίας και Φυσικού περιβάλλοντος, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Γεωλογίας, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Γεωγραφίας, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Περιβάλλοντος
ΑΝΑΤΟΜΙΑ, ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ	Δίπλωμα επιστήμης Φυσικής αγωγής και αθλητισμού, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Φυσικοθεραπείας, ελλείπει αυτών Δίπλωμα επιστήμης Διατροφής και διαιτολογίας
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ	Δίπλωμα Οδηγού Βουνού, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Γεωλογίας, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Γεωγραφίας, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Αγρονόμων και τοπογράφων μηχανικών
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΒΟΥΝΟ	Δίπλωμα Οδηγού Βουνού, ελλείπει αυτών Δίπλωμα Συνοδός Βουνού πιστοποιημένος από ΕΟΠΠΕΠ με 3ετή εμπειρία, ελλείπει αυτών εμπειροτεχνίτης με 5ετή εμπειρία αποδεικνυόμενη με κάθε πρόσφορο τρόπο,

	ελλείψει αυτών Δίπλωμα επιστήμης Φυσικής αγωγής και αθλητισμού, ελλείψει αυτών
ΑΓΓΛΙΚΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	Δίπλωμα Αγγλικής γλώσσας και φιλολογίας
Γ' Εξάμηνο	
ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΟΜΑΔΑΣ	Δίπλωμα επιστήμης Φυσικής αγωγής και αθλητισμού, ελλείψει αυτών Δίπλωμα Οδηγού Βουνού, ελλείψει αυτών Συνοδός Βουνού πιστοποιημένος από ΕΟΠΠΕΠ με 3ετή εμπειρία, ελλείψει αυτών εμπειροτεχνίτης με 5ετή εμπειρία αποδεικνυόμενη με κάθε πρόσφορο τρόπο
ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ	Δίπλωμα πιστοποιημένου εκπαιδευτή/τριας Πρώτων βοηθειών σε μη αστικό περιβάλλον ή στην ύπαιθρο, ελλείψει αυτών Δίπλωμα Νοσηλευτικής, ελλείψει αυτών Δίπλωμα Ιατρικής
ΔΙΑΣΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΗΣ	Δίπλωμα Οδηγού Βουνού, ελλείψει αυτών Δίπλωμα πιστοποιημένου μέλους ομάδας ΕΜΑΚ
ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΥΗΜΕΡΕΣ ΠΕΖΟΠΟΡΙΕΣ	Δίπλωμα επιστήμης Φυσικής αγωγής και αθλητισμού, ελλείψει αυτών Δίπλωμα Οδηγού Βουνού, ελλείψει αυτών Συνοδός Βουνού πιστοποιημένος από ΕΟΠΠΕΠ με 3ετή εμπειρία, ελλείψει αυτών εμπειροτεχνίτης με 5ετή εμπειρία αποδεικνυόμενη με κάθε πρόσφορο τρόπο
Δ' Εξάμηνο	
ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ	Δίπλωμα Οδηγού Βουνού, ελλείψει αυτών Συνοδός Βουνού πιστοποιημένος από ΕΟΠΠΕΠ με 3ετή εμπειρία, ελλείψει αυτών εμπειροτεχνίτης με 5ετή εμπειρία αποδεικνυόμενη με κάθε πρόσφορο τρόπο, ελλείψει αυτών Δίπλωμα επιστήμης Φυσικής αγωγής και αθλητισμού

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα

- Ανδριώτης, Β. Κ. (2009). *Αειφορία και εναλλακτικός τουρισμός: Αγροτουρισμός – Οικοτουρισμός – Ορεινός τουρισμός – Πολιτιστικός τουρισμός*. Αθήνα: Σταμούλης.
- Αρχικός Οδηγός Σπουδών στην ειδικότητα «Συνοδός Βουνού» (2013). Ανάκτηση από http://www.gsae.edu.gr/internal_iek/phpdata/view/odhgoi/odigos143.pdf
- Βουτυρόπουλος, Γ. (2018). *Ορειβάσις: Εισαγωγή στην πεζοπορία και αναρρίχηση*. Αθήνα: Ανάβαση.
- Κουθούρης, Χ. (2009). *Υπαίθριες δραστηριότητες αναψυχής, ακραία αθλήματα, μάνατζμεντ υπηρεσιών & εκπαίδευση στελεχών*. Θεσσαλονίκη: Χριστοδουλίδης.
- Κοκκώσης, Χ., & Τσάρτας, Π. (2019). *Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και περιβάλλον*. Αθήνα: Κριτική.
- Μπελογιάννης, Χρ. & Βουτυρόπουλος, Γ. (2011). *Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ*, τόμος Β΄. Μαρούσι: Εκδόσεις Ανεβαίνοντας.
- Μπελογιάννης, Χρ., & Βουτυρόπουλος, Γ. (2010). *Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ*, τόμος Α΄. Μαρούσι: Εκδόσεις Ανεβαίνοντας.
- Πρίντζης, Γ., Μπότσης, Δ., & Καρατράσογλου, Μ. (2021). *Πιλοτικός Οδηγός Σπουδών στην ειδικότητα «Συνοδός Βουνού»* (2021). Ανάκτηση από <http://www.gsae.edu.gr/attachments/article/1660/1.%20CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%BF%CE%B4%CF%8C%CF%82%20CE%92%CE%BF%CF%85%CE%BD%CE%BF%CF%8D.pdf>
- Σταματόπουλος, Κ. (2006). *Βιωματική εκπαίδευση και ανάπτυξη με περιπετειώδεις ομαδικές δραστηριότητες*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Australian Government (2022). Outdoor Recreation Training Package Products. Companion Volume Implementation Guide. Sport Fitness and Recreation Training Package, 5(1). Retrieved from <https://vetnet.gov.au/Pages/TrainingDocs.aspx?q=1ca50016-24d2-4161-a044-d3faa200268b>
- Baierlein, J. A. (2019). *Risk Management for Outdoor Programs: A Guide to Safety in Outdoor Education, Recreation and Adventure*. Publisher: Viristar.
- BLUEPRINT (2021). BLUEPRINT for Skills Cooperation and Employment in Active Leisure 2018-2020. *Compendium report of the intellectual outputs, findings and*

- recommendations*. Retrieved from <https://www.europeactive.eu/projects/blueprint>
- Curtis, R. (2015). *The Risk Assessment & Safety Management Model (RASM)*. Retrieved from <https://www.outdoored.com/sites/default/files/documents/files/Risk%20Assessment%20%26%20Safety%20Management%20Model.pdf>
- ELESA (2015). *European Learning Syllabus for Outdoor Animators*. Retrieved from http://ecoe.eu/wpcontent/uploads/2017/09/ELESA_Section_02_Deliverable_13f_The_Learning_Syllabus_GR.pdf
- Emergency Care & Safety Institute (2019). *Wilderness First Aid: Emergency Care in Remote Locations*, Fifth Edition. Retrieved from <https://www.ecsinstitute.org/catalog/productdetails/9781284147681>
- ESSC-SPORT (2014). FINAL REPORT. *Feasibility study for setting-up a European Sector Skills Council for the Sport and Active Leisure sector*. Retrieved from http://eose.org/wp-content/uploads/2014/03/D13_ESSC_Detailed_Final_Report.pdf
- European Confederation of Outdoor Employers (EC-OE, 2016). *Defining the Outdoors*. Retrieved from http://ec-oe.eu/wp-content/uploads/2017/09/Defining-the-Outdoors_revised-in-2016.pdf
- Ewert, A., Gilberston, K., McLaughlin, T., & Bates, T. (2011). *Υπαίθριες δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής: Μέθοδοι και στρατηγικές*. Αθήνα: Τελέθριον.
- Gerber, K. & Anderson, H.A. (2022). *Adventure Ready A Hiker's Guide to Planning, Training, and Resiliency*. Mountaineers Books.
- Graham, J. (1997). *Outdoor leadership: Technique, common sense & self-confidence*. The Mountaineers Books.
- Institute for Outdoor Learning- IOL (2021). *Occupational Standard. Outdoor Learning Specialist*. Retrieved from <https://www.outdoor-learning.org/Portals/0/IOL%20Documents/Occupational%20Standards/IOL%20Occupational%20Standard%20%20Outdoor%20Learning%20Specialist%20V1.0%20September%202021.pdf?ver=2021-11-25-100537-357>
- Kossef, A. (2010). *AMC guide to outdoor leadership*. 2nd edit. Appalachian mountain club books.

- Long, S. (2014). *Hill walking. The official handbook of the mountain training schemes*. 3rd ed. Uk Mountain Training Board.
- Martin, B., Breunig, M., Wagstaff, M., & Goldenberg, M. (2017). *Outdoor leadership*. Human Kinetics.
- Mejia, M. (2018). *Leave no trace: A Novel*. Atria/Emily Bestler Books.
- Mountain Training (2021). *International Mountain Leader Candidate Handbook. United Kingdom and Ireland*. Retrieved from <https://www.mountaintraining.org/Content/Uploaded/Downloads/MLT/a145f7fa-f28c42eba76b9bd388ec754f.pdf>
- Nielsen, H. G. (Ed.). (2021). *Outdoor Recreation - Physiological and Psychological Effects on Health*. IntechOpen. Retrieved from <https://doi.org/10.5772/intechopen.87648>
- Overby, C. (2018). *Explore Europe on Foot Your Complete Guide to Planning a Cultural Hiking Adventure*. Mountaineers Books.
- Pittman, A.T., Connaughton, D.P., & Spengler, J.O. (2017). Διαχείριση κινδύνου στον αθλητισμό και την αναψυχή. Καλοχώρι: Δίσιγμα.
- Priest, S. & Gass, M. (2005). *Effective Leadership in Adventure Programming*, Champaign: Human Kinetics.
- UIMLA (2013). UIMLA standard. Standard for access to and practise of the profession of the international mountain leader. Retrieved from file:///C:/Users/User/Downloads/3-EN_UIMLA_Standard_avril-2013-final.pdf
- Williams, M. (2014). *Διατροφή, υγεία, ευρωστία και αθλητική απόδοση*. Λευκωσία: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD.

Β. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. (2013).

Γλωσσάρι. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου, 2020, από <http://www.gsae.edu.gr/el/glossari>

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. Τμήμα Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης. (2020).

Οδηγοί Σπουδών ειδικοτήτων ΙΕΚ του Ν. 4186/2013. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου, 2020, από <http://www.gsae.edu.gr/el/toppress/1427-odigoi-spoudon-eidikotiton-iek-tou-n-4186-2013>

Γούλας, Χ. & Λιντζέρης, Π. (2017). *Διά Βίου Μάθηση, Επαγγελματική Κατάρτιση, Απασχόληση και Οικονομία: Νέα δεδομένα, προτεραιότητες και προκλήσεις*. Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

Γούλας, Χ., Μαρκίδης, Κ. & Μπαμπανέλου, Δ. (2021). *Πρότυπο ανάπτυξης εκπαιδευτικών υλικών του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ*. Ανάκτηση από <https://protypoekpedeftikonylikon.gr>

Δημουλάς, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ. & Σπηλιώτη, Χ. (2007). *Οδηγός ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων*. Αθήνα: ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ.

Καραλής, Θ., Καρατράσογλου, Ι., Μαρκίδης, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., Νάτσης, Π. & Παπαευσταθίου, Κ. (2021). *Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων και πλαισίων εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων*. Αθήνα: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/07/Me8odologia_EP_Ebook.pdf

Λευθεριώτου, Π. (χ.χ.). *Η εκπαιδευτική διεργασία στην εκπαίδευση ενηλίκων*. Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ανακτήθηκε 20 Φεβρουαρίου, 2020, από http://www.nath.gr/Photos/%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A3%CE%97_%CE%95%CE%9D%CE%97%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D.pdf

Cedefop. (2014). *Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στη Ελλάδα: Συνοπτική περιγραφή*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Cedefop. (2014). *Terminology of European Education and Training Policy: A Selection of 130 Key Terms*, 2nd edition. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

- Kopnov, V. A., Shmurygina, O. V., Shchipanova, D. E., Dremina, M. A., Papaloizou, L., Orphanidou, Y. & Morevs, P. (2018). Functional analysis and functional maps of qualifications in ECVET context. *The Education and Science Journal*, 20(6), 90-117. doi: 10.17853/1994-5639-2018-6-90-117.
- Mansfield, B. & Schmidt, H. (2001). *Linking vocational education and training standards and employment requirements: An international manual*. European Training Foundation. Retrieved June 9, 2020, from https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/m/C12578310056925BC12571FE00473D6B_NOTE6UAEET.pdf
https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/m/C12578310056925BC12571FE00473D6B_NOTE6UAEET.pdf
- Psifidou, I. (2009). What learning outcome based curricula imply for teachers and trainers, *7th International Conference on Comparative Education and Teacher Training*, June 29-July 3 2009, 183-188. Sofia, Bulgaria: Bureau for Educational Services.

Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία

- ΦΕΚ 4146/Β/9-9-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3. *Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας*.
- ΦΕΚ 3938/Β/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων*.
- ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020. Νόμος υπ' αριθμ. 4763/2020. *Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις*.
- ΦΕΚ 3520/Β/19-9-2019. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 40331/Δ1.13521/2019. *Επανακαθορισμός Όρων Ηλεκτρονικής Υποβολής Εντύπων Αρμοδιότητας Σώματος*

Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ).

ΦΕΚ 2440/Β/18-7-2017. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ1/118932/2017. *Ρύθμιση Θεμάτων Επιδότησης και Ασφάλισης της Μαθητείας των Σπουδαστών των Δημόσιων και Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ).*

ΦΕΚ 1245/Β/11-04-2017. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ1/54877/2017. *Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).*

ΦΕΚ 1807/Β/2-7-2014. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 5954/2014. *Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που Υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).*

ΦΕΚ 566/Β/8-5-2006. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 110998/8-5-2006. *Πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων.*

Μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Συντακτική ομάδα

Γούλας Χρήστος

Βαρβιτσιώτη Ρένα

Θεοδωρή Ελένη

Καρατράσογλου Μάκης

Μαρκίδης Κωνσταντίνος

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Νάτσης Παναγιώτης

Επιμέλεια σύνταξης

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Το κείμενο συντάχθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» και ειδικότερα της Πράξης με τίτλο «Διαμόρφωση οδηγών κατάρτισης και εκπαιδευτικών εγχειριδίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)» – ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5069281 που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

